

enganxa't al treball



Ajuntament
de Santa Coloma
de Gramenet



enganxa't
al treball

Títol: Enganxa't al treball

Primera edició: desembre de 2008

Autoria col·lectiva a càrrec de:

- Servei de Benestar Social. Oficina Pla Local per la Inclusió Social (Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)
- Serveis Urbans. Departament de Parcs i Jardins (Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)
- Grameimpuls, S.A. (Empresa municipal de promoció econòmica i ocupació, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)
- ASAUPAM (Associació d'ajuda a persones amb problemes de drogues)
- ARPA ONG (Associació per a la reinserció de persones en exclusió social)
- AUPA'M (Agrupació d'Usuaris/es i Professionals al voltant de l'Autobús de Metadona).

Disseny i maquetació de la publicació: Ex-Libris SCCL

Disseny de la imatge "enganxa't al treball": Porcuatro

Fotografies: Xavier Pretel / Ramón Querol

Impressió: Impremta municipal (Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet)

Volem agrair, especialment, l'esforç de totes les persones que han fet possible la realització d'aquest projecte i la seva publicació.

Índex

1	Presentació	7
2	Justificació	9
2.1	Necessitat de nous programes	9
2.2	Dificultats específiques en l'àmbit laboral	10
2.3	Programes adaptats	10
3	Objectius i filosofia	13
3.1	Objectius generals	13
3.2	Objectius específics	14
4	Metodologia	17
5	Pla de treball	21
5.1	Durada del projecte i dinàmica del procés	21
5.2	Accions de formació	23
5.3	Accions de formació ocupacional	24
5.3.1	Programa d'iniciació al món laboral JARDINERIA	25
5.3.2	Programa d'iniciació al món laboral PINTURA	26
5.4	Accions formatives d'acompanyament a la inserció	27
5.5	L'itinerari del projecte Enganxa't	28
5.5.1	Captació i derivació inicials de cara a la incorporació dins el projecte	30
5.5.2	Acolliment i informació de cara a la incorporació dins la intervenció grupal	30
5.5.3	Itinerari formatiu del projecte Enganxa't al treball.	31
5.5.4	La inserció laboral	32
5.5.5	El seguiment de la intervenció	32

6	Activitats complementàries al projecte	
	Enganxa't al treball	35
	6.1 Cafè dels dimarts	38
	6.2 Revista <i>Blues del Metabús</i>	39
	6.3 Activitats fora del centre	39
	6.4 Assessorament legal	40
	6.5 Participació en estructures federatives	40
	6.6 Tallers sanitaris	40
	6.7 Tallers socioeducatius	40
	6.8 Intervenció en medi obert	41
	6.9 Seguiment de casos	41
	6.10 Autobús Intermunicipal de la Metadona	41
	6.11 Intervenció en centres penitenciaris	41
7	Avaluació del programa Enganxa't al treball	43
	7.1 Resultats del projecte Enganxa't al treball en el marc ESPAIS	43
	7.1.1 Metodologia d'avaluació en el marc del projecte ESPAIS	43
	7.1.2 Participació en el marc del projecte ESPAIS	48
	7.1.3 Resultats de l'avaluació en el marc del projecte ESPAIS	50
	7.1.4 Contrast entre l'entrevista inicial i la final . . .	50
	7.1.5 Valoració de les activitats	54
	7.1.6 Adquisició d'habilitats sociolaborals	58
	7.2 Resultats del projecte Enganxa't al treball en termes socioeducatius	59
	7.2.1 Metodologia d'avaluació socioeducativa	59
	7.2.2 Resultats de l'avaluació socioeducativa	62
	7.2.3 Resultats territorials i comunitaris	72
8	Conclusions	75

el programa «Enganxa't al treball» és una experiència innovadora adreçada a millorar la qualitat de vida i l'autoestima de les persones drogodependents en tractament i en actiu, per mitjà del treball en paral·lel dels aspectes laborals i terapèutics.

La iniciativa arrenca l'octubre de 2006 a Santa Coloma de Gramenet, però va dirigida a persones consumidores d'aquest municipi i de la veïna Badalona.

En el programa Enganxa't al treball es treballen alhora la salut, els hàbits i la formació laboral per mitjà de l'experiència en un lloc de treball. I per fer-ho possible, hi intervenen paral·lelament i coordinada els serveis públics municipals i del tercer sector que treballen amb aquest col·lectiu, així com les mateixes persones usuàries.

Es tracta d'un projecte integral que, a més de la pràctica d'oficis adaptada a les característiques i les limitacions del col·lectiu, té un vessant educatiu i preventiu molt important. És més, la participació en el programa queda condicionada a l'assistència i la implicació en la resta d'activitats socioeducatives i sanitàries que es realitzen en ambdós municipis.

En la seva primera edició (o fase pilot), el programa es desenvolupà a partir de les col·laboracions entre els Serveis Socials i l'empresa municipal d'inserció laboral (Grameimpuls S.A.), en el marc del Pla local per a la inclusió social de Santa Coloma de Gramenet, i incorporà les entitats que intervenen en aquest col·lectiu (Aupa'm, Asaupam, Arpaong) i el Departament de Parcs i Jardins de l'Ajuntament.



L'octubre de 2006 s'inicià el programa com un mòdul específic dins del projecte europeu Equal ESPAIS, adreçat a persones en risc d'exclusió social i laboral. I del novembre de 2007 al juny de 2008 es continua desenvolupant el projecte amb l'ajut del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya i el Departament de Salut (Òrgan Tècnic de Drogodependències).

Durant l'any 2007 i 2008 s'ha realitzat un conveni entre l'empresa municipal Grameimpuls i Asaupam per al desenvolupament del projecte.

Recentment, la Direcció adjunta de Benestar Social de l'Ajuntament i Grameimpuls han condicionat un espai logístic per a les persones que realitzen pràctiques, que fa les funcions de vestidor, taller i magatzem de materials.

En aquests moments, es continuen buscant formes de finançament per poder donar continuïtat i consolidar el projecte.

Està previst realitzar un estudi qualitatiu al llarg del projecte que contempli possibles millores en temes de salut i de millora de la qualitat de vida en general.

Els resultats obtinguts durant el període des de l'octubre de 2006 fins al març de 2008 ens mostren una millora important respecte als objectius bàsics que es van plantejar en engegar l'experiència, que són:

- El treball com a forma de millora del procés terapèutic i de normalització social.
- Adquisició d'hàbits personals, de salut, de convivència i laborals.
- Interacció amb la resta de la comunitat cap a un canvi positiu en la percepció social.
- Foment del treball transversal i coimplicació de diferents àrees municipals, serveis i entitats socials.



als municipis de Santa Coloma de Gramenet i Badalona s'estima que resideixen entre 300 i 500 persones afectades per drogodependències i en situació de risc i/o d'exclusió social.

Es tracta de persones amb un deteriorament més o menys generalitzat de les seves condicions de vida, relacionat amb una llarg període de consum i les conseqüències que n'han derivat (en termes personals, familiars, relacionals...).

En l'actualitat, una part d'aquestes persones estan en programes de tractament i fent consums puntuals o diaris de diferents substàncies com ara cocaïna, fàrmacs, begudes alcohòliques i cànnabis.

2.1 Necessitat de nous programes

Les persones drogodependents es troben amb greus dificultats a l'hora d'accedir a un lloc de treball dins del mercat normalitzat, altament exigent i competitiu que, d'entrada, els deixa fora.

L'exclusió laboral *a priori* s'assenta en l'estigma i els prejudicis associats al consum de drogues i a les malalties relacionades, la imatge d'aquestes persones davant la resta de la societat i la pròpia autoimatge.

Una part important del col·lectiu (sobretot els consumidors i les consumidores d'opiacis) pateixen i estan immersos en processos d'exclusió i extrema precarietat, motivats per diferents factors:

Individuals

- Sentir-se un malalt crònic.
- Acumular experiències de fracàs en processos de deshabituació i/o incorporació social i laboral.
- Patir una salut física precària per malalties associades a l'ús de drogues: VIH/sida, hepatitis, tuberculosi, etc.

Socials

- Estigmatització social.
- Manca d'oferta de recursos de normalització o d'acollida.

Totes aquestes limitacions fan que aquestes persones no puguin accedir als recursos o els programes normalitzats o, en el cas de fer-ho, fracassin en l'intent (perquè no superen les exigències o els requisits per participar-hi i/o per manca de possibilitats personals per participar-hi).

En el millor dels casos, són admesos en plans d'ocupació, tallers prelaborals o laborals per a períodes molt curts.

La manera habitual de treballar la incorporació laboral de persones que estan o no en tractament i continuen fent consum de diferents drogues (sobretot heroïna i cocaïna per via injectada) ha estat fins ara en processos lineals que requereixen la desintoxicació i la deshabituació prèvia de la persona, amb la seqüència següent:

1. Inici de seva desintoxicació.
2. Procés de deshabituació i normalització.



3. Entrada en itineraris formatius, prelaborals i laborals.

Les úniques experiències que es coneixen d'iniciatives ocupacionals en persones amb drogodependències i consum actiu són puntuals i solen girar al voltant de l'ambient de consum (recollides de material de punció, neteja d'espais de consum i/o intervencions en medi obert amb iguals).

Si bé compleixen una funció grupal i d'adquisició d'hàbits prelaborals, els manca una projecció normalitzadora (l'ambient no és significativament diferent del de consum) i la implicació comunitària es defineix en negatiu (per tal d'evitar infeccions accidentals de la ciutadania per material contaminat), en lloc de millorar la visió comunitària del col·lectiu.

2.2 Dificultats específiques en l'àmbit laboral

L'accés a un lloc de treball (segons mostren diferents estudis) és l'aspecte que més valoren les persones amb drogodependències com a definitori d'una veritable incorporació social, per damunt d'altres àmbits (com ara les relacions familiars, l'ocupació constructiva del temps lliure o la formació bàsica). Tenir i mantenir un treball serà allò que els permetrà sentir-se ciutadans o ciutadanes dins de la seva comunitat.

Per contra, la distància entre el món normalitzat del treball i les persones amb drogodepen-

dències de llarga evolució tendeix a augmentar i són molts els factors que hi contribueixen:

- La difícil compaginació entre el cobrament de pensions i treballs temporals sense estabilitat.
- La situació sociosanitària precària.
- La manca de programes laborals o prelaborals adaptats a persones en alt risc d'exclusió social.

Entre el sector laboral

En observar que les persones amb drogodependències no s'incorporen amb èxit en els llocs de treball i en els programes prelaborals, es tendeix a no iniciar-ne de nous.

Entre les persones amb drogodependències

Com que han «fracassat» en treballs i en programes de formació o capacitat laboral, entenen que no val la pena participar-hi.

Aquesta situació retroalimenta dues postures que dificulten la incorporació laboral:

2.3 Programes adaptats

Per no reforçar encara més la situació d'exclusió social i laboral d'aquestes persones, cal

considerar-les com a membres d'un col·lectiu de dificultats especials. I per abastar la complexitat de les situacions que viuen les persones afectades, es fa necessari potenciar activitats laborals fora del mercat normalitzat i dissenyar programes amb una discriminació positiva que tinguin en compte les seves mancances.

Així, cal plantejar la inserció laboral com un objectiu a mitjà o llarg termini, i alhora és necessari emprendre altres accions dirigides a la millora de la situació social, de salut i econòmica d'aquestes persones.

L'experiència pràctica ens diu que es poden fer processos paral·lels en els quals les persones en tractament o en consum actiu puguin obtenir bons resultats en tots els àmbits, reforçant-se els uns als altres. En efecte, considerem que les persones en tractament o en consum actiu es poden inserir laboralment, i que treballant els aspectes laborals, educatius i sanitaris alhora es contribueix al desenvolupament integral de les capacitats i l'autonomia

de les persones, i, de retruc, se'n pot millorar la situació social, de salut i econòmica.

D'altra banda, el fet de treballar al carrer pot contribuir a reduir o minvar els prejudicis vers aquest col·lectiu i millorar la relació amb la resta de la comunitat.

Per tots aquests motius, és necessari crear iniciatives en l'àmbit laboral que, en lloc d'augmentar la distància entre persones drogo-dependents i la resta de la comunitat, cerquin fórmules inclusives, adaptades i de discriminació positiva.

Aquests programes haurien d'adaptar-se a les limitacions del col·lectiu per mitjà d'estratègies com ara:

- Una durada diària curta (per les limitacions de salut del col·lectiu).
- Una relació visible entre esforç i resultat (per mantenir el nivell de motivació).
- Una tasca ocupacional estretament lligada a altres aspectes educatius, preventius i sanitaris.

a l'hora de plantejar uns objectius per al programa es va partir de la realitat d'aquest col·lectiu i les limitacions amb què es troba de cara a la inclusió sociolaboral.

- Edats compreses entre 25 i 45 anys.
- El 80 % són homes.
- Residents als municipis de Santa Coloma de Gramenet i Badalona.
 - Llarga evolució del seu consum problemàtic.
 - Més del 70 % en PTmetadona.
 - Elevat índex de mortalitat i morbiditat (VIH, hepatitis...).
 - Salut orgànica i mental deteriorada.
- Buits curriculars.
- Manca d'aptituds i habilitats cap al món laboral.
- Manca de formació i/o reciclatge professional.
- Experiències de fracàs en treballs anteriors.
- Poques expectatives d'incorporació laboral en el mercat normalitzat.
 - Majoritàriament pagues no contributives i minusvalideses reconegudes.
 - Acumulació d'entrades a presó i causes pendents.
- El fet de no percebre la formació laboral com una necessitat (la demanda explícita o implícita era treballar, no formar-se).
- Problemàtiques emocionals importants (manca d'autoestima, baixa capacitat d'acceptació del fracàs...).
- Problemes de caràcter (es tracta de persones que, en ocasions, protagonitzen conflictes, es mostren intolerants...).
- Bloqueig d'aprenentatge important derivat de limitacions intel·lectuals i/o emocionals.
- Dinàmiques familiars conflictives i confuses (famílies amb multiproblemàtiques, amb conflictivitat constant, i dificultats per assumir els rols parentals i filials).
- Dèficit d'hàbits i recursos personals, i baixa formació laboral (la manca de constància els ha fet incapaços de tenir uns hàbits adquirits, i aquesta manca d'hàbits els ha impedit accedir a una formació, fins i tot no reglada, o a la inserció laboral).
- Situacions d'aïllament social (capacitat per relacionar-se limitada a l'entorn familiar immediat i al grup d'iguals, sempre força reduït).
- Incapacitat per visualitzar el seu futur, i mostra de poc interès per canviar la seva situació.

A l'hora d'encarar un procés formatiu de capacitació, amb pràctiques laborals en grups i encarat vers la inserció laboral, es preveien algunes dificultats relacionades precisament amb els elements que fan més vulnerables aquestes persones:

3.1 Objectius generals

Com s'ha comentat més amunt, el principal objectiu del programa era millorar la qualitat de vida i l'autoestima de les persones drogodepen-

dents, mitjançant la formació laboral i l'experiència diària en un lloc de treball.

En altres paraules, oferir les eines necessàries per tal que la persona estigui en disposició de definir i construir un projecte personal i professional, mitjançant un procés complet d'acompanyament individual que contemplés la informació, l'orientació, la formació i la inserció en el món laboral.

Els objectius generals que s'intentaven assolir eren:

- Contribuir al **canvi d'imaginari social negatiu** del drogodependent.
- **Interactuar** amb la resta de la comunitat en la millora dels espais públics.
- **Motivar** les persones participants **cap a l'abstinència o un consum menys perjudicial**.
- **Ocupar el temps lliure** en una **activitat laboral**.
- **Oferir alternatives** als espais de reunió al carrer.
- **Fomentar la participació** en activitats socioeducatives (tallers sanitaris i educatius, grups d'autoajuda, etc..).

Per mitjà de les estratègies de:

- Contextualitzar la persona participant en el marc d'un itinerari d'inserció.
- Reforçar amb la persona la capacitat d'autoestima.
- Millorar les habilitats socials i laborals.
- Potenciar la capacitat d'autonomia personal.
- Sensibilitzar i assessorar els empresaris sobre qüestions de contractació d'aquest col·lectiu.
- Facilitar la incorporació al mercat laboral.
- Potenciar processos de transversalitat que facilitin les millors incorporacions de les persones drogodependents al seu entorn.
- Potenciar el coneixement i la interrelació entre cultures.
- Potenciar l'accés al Servei Local d'Ocupació o altres recursos formatius.

3.2 Objectius específics

Per tal de millorar les possibilitats d'inserció dels participants al programa, es van plantejar diferenciadament com a objectius específics:

- els adreçats a la intervenció amb la persona usuària
- els adreçats a les empreses
- els adreçats a la ciutat

Objectius d'intervenció amb l'usuari o la usuària

Coneixements / continguts

- Afavorir l'assimilació de continguts necessaris per **millorar els nivells de formació ocupacional en tasques de baixa qualificació**:
 - Coneixement de les **eines** de treball, d'acord amb el curs formatiu específic.
 - Coneixement de la **utilització** de cadascuna de les eines específiques.
 - Identificació dels **processos** que formen part de les unitats formatives.
 - Aplicabilitat d'aquestes eines en un **context de simulació laboral**.
 - **Assimilació dels resultats del procés**.
- Dotar de **coneixements bàsics relacionats** amb els continguts dels cursos i que estan vinculats als que podrien desenvolupar-se en un lloc de treball.
- Donar a **conèixer** els **diferents recursos** de recerca de feina així com la seva utilització.
- Possibilitar el **coneixement** de les **pròpies competències, capacitats i limitacions** per poder accedir a un lloc de treball.
- Proporcionar **informació** que faciliti l'**adequació a un mercat laboral** canviant.

Habilitats

- Potenciar l'adquisició de competències tècniques, de base i transversals necessàries per afrontar amb èxit la recerca de feina i la incorporació a un lloc de treball.
- Aconseguir nivells de coherència entre la **realització** de l'acció i els **resultats esperats d'aquesta acció**.
- Potenciar l'adquisició de nivells adequats d'**atenció i concentració** mitjançant la realització de tasques de simulació laboral.
- Incidir en la interiorització de **responsabilitats sobre els instruments i els materials** utilitzats en la realització de la tasca de simulació laboral.
- Promoure la **utilització** dels diferents **recursos de recerca de feina**.
- Desenvolupar **habilitats instrumentals bàsiques** que facilitin la lectura i/o el reconeixement comprensiu de codis impresos.

Integració sociolaboral / actituds

- Fomentar la millora del seu **autoconcepte**.
- Aconseguir optimitzar els seu **control emocional** davant situacions d'estrès.
- Facilitar respostes de **flexibilitat i adaptabilitat** davant els canvis.
- Potenciar nivells de **responsabilitat** òptims per aconseguir les fites personals marcades i envers el seu propi procés d'inserció sociolaboral.
- Fomentar l'**acceptació del rol d'autoritat** dintre d'un context de simulació laboral.
- Incidir en la millora de la seva **disponibilitat** davant l'acceptació de processos que facilitin la inserció sociolaboral.
- Fomentar la interiorització de les **normes d'assistència** als processos d'integració.
- Augmentar els nivells d'**autonomia personal** davant la planificació i l'execució d'accions que afavoreixen un canvi de situació socioeconòmica.
- Potenciar **interessos i desitjos** de superació personal. Fomentar la motivació envers el treball a partir de l'associació entre treball i independència.
- Treballar els nivells d'**iniciativa** de la persona (realització de propostes, participació en la presa de decisions grupal...).
- Fomentar el fet de saber **col·laborar i realitzar tasques de treball en equip**.
- Incidir en l'**acceptació dels diferents rols** dins d'un context de simulació laboral.
- Treballar la millora dels **hàbits bàsics de neteja i imatge personal**.
- Optimitzar els nivells de **comunicació i de relació interpersonal**.
- Fomentar **expectatives ajustades a la realitat del mercat laboral**.
- Promoure el **trencament progressiu de vincles** potenciant processos de presa de decisions autònoms.

Objectius d'intervenció amb les empreses

- Realitzar un **estudi permanent de les tendències del mercat laboral** per tal de veure quins són els perfils demanats per l'empresa i quins àmbits són els que ofereixen més possibilitats d'inserció en relació amb les característiques dels nostres usuaris.
- Potenciar **vincles de col·laboració** entre l'Administració Pública i l'empresa privada.
- Millorar els **canals de comunicació** amb les empreses susceptibles de contractar els nostres usuaris a fi d'agilitar la derivació d'ofertes.
- Reforçar les **línies de coordinació** amb les empreses per facilitar el seguiment dels usuaris al seu procés d'inserció.
- Realitzar tasques d'**intermediació** entre les empreses i l'Administració per tal de facilitar la gestió que s'hagi de realitzar.
- Augmentar el **nombre d'empreses** col·laboradores.



Objectius d'intervenció adreçats a la comunitat

- **Arranjar i millorar l'entorn urbà** (parcs i jardins municipals) i dignificar les zones de la ciutat amb desavantatge.
 - Restaurar i condicionar les zones enjardinades del pg. Salsareda i el pg. de la Ribera.
 - Cobrir les pintades dels murs del pg. Salsareda.
- **Lluitar contra l'estigmatització social:** afavorir la transmissió d'una imatge positiva i socialment reconeguda de les persones que formen part d'aquest col·lectiu.
 - Intervenir en el medi urbà i establir un diàleg amb el veïnat.

La metodologia es constitueix com l'element clau i diferenciador del projecte. Els continguts del programa es treballen mitjançant activitats especialment dissenyades per facilitar la consecució dels objectius. Aquestes activitats es realitzen principalment a nivell grupal, però també es contemplen espais per a la reflexió i el treball individual. En la planificació de la intervenció es considera la individualitat de cadascuna de les persones participants, les seves necessitats i les seves potencialitats.

La metodologia del programa Enganxa't al treball descansa en alguns aspectes clau:

- Utilització de la simulació laboral com a estratègia per facilitar un aprenentatge significatiu, pràctic, flexible i adaptat a les característiques del grup destinatari, que contempla la diversitat i la individualitat de totes les persones que participen en el programa.
- Marc teòric de la investigació-acció per tal de revisar periòdicament la idoneïtat de la intervenció que es duu a terme i poder generar noves estratègies d'intervenció en funció de les necessitats que es vagin presentant.

Segons aquests aspectes bàsics i les característiques de les persones drogodependents, el procés es caracteritza perquè:

- És un **programa integral**.
- Es tracta d'un projecte obert que permet l'entrada i la sortida permanents d'usuaris i usuàries.

- Empra una **metodologia activa**, i duu a terme un treball de dinamització des del primer moment i una **adequació dels materials**.
- Dissenya **itineraris individualitzats** en funció del perfil del o la participant.
- Realitza accions de caràcter **transversal** per apropar el Servei Local d'Ocupació a les persones que, per les seves característiques, no hi tenen accés.
- **Adequa els horaris d'intervenció** per possibilitar un grau més alt de participació en les activitats individuals i els mòduls formatius. **Realitzar pràctiques** en funció de la motivació i la disponibilitat de les persones que participen en el procés.

D'acord amb els arguments que s'han exposat més amunt, la iniciativa d'incidir d'una manera integral sobre aquest col·lectiu sorgeix com a resultat de l'anàlisi de la realitat actual, la complexitat que representen les diferents característiques del col·lectiu, així com de l'amplitud d'àmbits en els quals s'ha d'actuar per tal d'aconseguir combatre la posició d'inferioritat respecte als mitjans i les oportunitats que ofereix Santa Coloma de Gramenet.

De fet, la flexibilitat de l'actuació es determina a partir d'un estudi previ dels recursos tant cognitius com emocionals dels o les participants, que ha permès marcar els elements transversals d'intervenció.

El procés s'inicia amb una fase **inicial d'acollida i informació** on es recull la demanda de l'usuari o la usuària, els seu perfil professional, les seves expectatives, interessos, motiva-



cions... En funció de les seves característiques i necessitats es realitza la derivació envers el recurs més adient, bé sigui dins de les accions del programa Enganxa't al treball o a altres serveis i/o recursos del Servei Local d'Ocupació.

Si l'usuari o la usuària s'incorpora al projecte, es realitza **una anàlisi i una diagnosi de l'ocupabilitat** de la persona. A partir d'aquest moment, es dissenya un **pla individual de treball**, que serà **revisat continuadament** en funció del progrés de la persona al llarg del procés formatiu. Aquesta revisió es durà a terme mitjançant les **activitats grupals** i els seguiments mensuals de **tutories individuals**.

Així doncs, el procés s'emmarca en un **itinerari personalitzat** on es determinen els objectius d'actuació amb la persona des de les primeres fases del programa. Durant aquest itinerari individualitzat l'usuari podrà participar en les accions grupals següents:

- **accions de formació ocupacional (taller de pintura i jardineria)**
- **accions de formació bàsica i/o instrumental**, (coneixement de l'idioma, coneixement de l'entorn, introducció a la informà-

tica, reforç de conceptes i continguts relacionats amb el mòdul ocupacional que desenvolupi...)

Al llarg de tot el procés, també rebrà altres continguts i suports per tal de facilitar que s'incorpori al mercat laboral ordinari (vegeu l'apartat de descripció de les accions):

- **coneixement del mercat laboral**
- **acompanyament a la inserció laboral**
- **pràctiques en empreses**

L'objectiu estratègic final de la intervenció és l'estudi del perfil professional de la persona demandant i elaboració d'un itinerari laboral, que faciliti la seva inserció a partir dels recursos que actualment existeixen a la ciutat, tant socials com pròpiament laborals.

La realització de diferents tallers permet que s'apreguin els principals aspectes dels oficis dels quals realitzen el «tast». Homes i dones passen per diferents professions (pintura i jardineria) on es treballen aspectes tan rellevants com ara seguretat personal, implicació en el procés, competència personal, nivells d'integració

sociolaborals i tasques prelaborals. Cal dir que els tallers són rotatius, per la qual cosa cada participant passa pels diferents tallers.

La revisió periòdica del pla individual de treball determinarà també els ajustaments de les activitats grupals dissenyades a les possibilitats i les demandes de la persona. D'aquesta manera la persona, segons els resultats demostrats al llarg del seu itinerari, podrà participar en les accions que més s'ajustin a les seves necessitats i podrà ser derivada a ofertes laborals o bé als recursos del Servei Local d'Ocupació o a d'altres que s'hi adequin més.

Amb tot aquest procés pretenem no només proporcionar uns coneixements bàsics sinó també incidir en les competències transversal per tal que es vagin recuperant o adquirint habilitats socials i laborals i, per tant, que millori la seva ocupabilitat.

En aquest sentit, les persones que participen en el programa Enganxa't al treball són susceptibles de ser presentades a ofertes laborals dins del sector en el qual estan fent la formació laboral. Amb això, es pretén realitzar un programa mobilitzador d'interessos tant professionals com personals, fent una motivació amb caràcter de transversalitat i buscant respostes de superació.

A nivell metodològic cal destacar que durant el desenvolupament de les activitats dels diferents mòduls formatius es treballa també de forma transversal **el coneixement i l'ús de les noves tecnologies**, aplicat als continguts del mòdul que s'estigui desenvolupant. Un altre element que vertebrava tot el projecte és la **perspectiva de gènere**, aplicada en totes les activitats per mitjà de continguts explícits o exemplificadors.

el projecte Enganxa't al treball es concreta amb un programa de treball integral adaptat a les necessitats específiques de cada persona usuària, encarat a proporcionar i facilitar eines per tal de promoure la integració progressiva en el mercat de treball.

En termes operatius, això comporta, necessàriament, una intervenció en la qual, a banda dels aspectes de formació i capacitat pròpiament sociolaboral, es treballin també la resta d'aspectes que dificulten l'accés d'aquest col·lectiu al món laboral (sanitaris, socioeconòmics, relacionals, actitudinals, etc.).

Essent així, el pla de treball del projecte Enganxa't al treball es concreta en activitats d'orientació, motivació i capacitat sociolaboral i pràctiques en simulació d'empreses, que preveuen i es troben en consonància amb altres activitats i/o enfocaments de caràcter pròpiament socioeducatiu.

Al seu torn, les activitats socioeducatives del projecte Enganxa't al treball estan imbricades amb la resta d'intervencions que s'estan desenvolupant a Santa Coloma de Gramenet amb aquest col·lectiu, tant per part de l'Equip de Drogodependències i els Serveis Socials de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, com d'entitats del tercer sector i ONG.

Aquesta fórmula d'intervenció transversal permet assolir un elevat grau de coherència entre intervencions orgànicament sectorialitzades, amb l'efecte d'un reforçament mutu entre elles i la conseqüent generació d'impactes positius en les condicions socials i personals dels usuaris i les usuàries del projecte.

5.1 Durada del projecte i dinàmica del procés

D'acord amb les característiques del col·lectiu objecte d'intervenció, cal que el projecte es desenvolupi en horari que no resulti excessivament intensiu. Això comporta un allargament en l'espai de temps d'intervenció.

Donada l'experiència anterior, es considera que la durada anual del programa ha de ser de 1.808 hores, distribuïdes entre les intervencions individuals i les grupals (dos mòduls).

L'acció es realitza de dilluns a divendres entre les 8:30 i les 14:00 hores, tot i que hi pot haver alguna modificació en funció de les necessitats dels participants. En termes generals, però, l'horari dels tallers no supera les 2 hores diàries i els 5 dies a la setmana.

Els tallers es realitzen en espais cedits per l'Ajuntament per tal que els mantinguin. La participació en els tallers té lloc al si d'un grup de treball, format per entre 5 i 7 persones que van rotant cada setmana, i dos monitors o monitores. Així, setmanalment es conformen dos grups de treball, un per al mòdul de jardineria i un altre per al mòdul de pintura, en els quals participen un total d'entre 10 i 14 usuaris i usuàries. La població diana total del programa és d'unes 50 persones, aproximadament.

Durant el procés de selecció es van configurant els diferents grups a partir de les característiques individuals (homes, dones i joves) i dels seus interessos i carències formatives i laborals.

El procés es planteja d'una manera **dinàmica i interactiva amb la resta de serveis del**



municipi. Les persones, durant qualsevol moment del programa, poden participar en altres accions formatives laborals o socials a les quals es pot haver orientat des del servei o bé perquè les han conegut per altres mitjans. Aquest fet pot implicar que, temporalment, assisteixin irregularment a les activitats o que deixin de participar-hi durant un temps.

D'altra banda, el grau de participació de les persones en les accions serà **determinat pels seus interessos, currículum i disponibilitat, situació sanitària i/o administrativa, entre altres factors.** Serà durant el disseny del pla individual quan s'arribaran als acords de les activitats a les quals la persona participarà i s'establiran els compromisos vers el seu procés. La **responsabilitat de la persona** davant aquests compromisos serà un dels indicadors per a la posterior inserció laboral mitjançant la derivació a ofertes de treball des del centre.

També es contempla la possibilitat que aquelles persones que estan interessades i han assolit uns mínims de coneixements puguin anar a fer pràctiques en empreses que desenvolupen la seva activitat en el mateix àmbit en el qual s'han format els usuaris i les usuàries.

Les 1.808 hores de durada del programa queden distribuïdes de la manera següent:

Tasques de coordinació	32 h
Formació ocupacional	1.276 h
• Mòdul de jardineria	638 h
• Mòdul de pintura	638 h
Tutories	350 h**
Prospecció d'empreses	50 h
Acompanyament a la inserció	100 h
Pràctiques en empreses	100 h*

* Aquesta acció la complementen amb pràctiques en una empresa els usuaris que finalitzen l'activitat amb un nivell de competències personals i laborals adequades; la durada és de 100 hores per a cadascun dels mòduls formatius dissenyats i es podran realitzar una vegada finalitzats aquests.

** Aquestes 350 hores són les entrevistes inicials i les tutories de trenta minuts de durada que es realitzen permanentment amb l'objectiu de realitzar el diagnòstic inicial i el seguiment, la revisió i l'ajustament del pla individual de treball. Aquest acció està dissenyada amb una temporalització mínima de dues tutories al mes per a cadascuna de les persones que participen en el procés, i complementen les accions de caràcter grupal dels mòduls de formació en competències socials, personals i laborals.

L'inici de les diferents accions està condicionat per la primera fase d'entrevistes d'anàlisi i diagnòstic de l'ocupabilitat, a partir de la qual es deriva el o la participant al mòdul formatiu més adient segons el seu pla individual de treball i en funció de la participació dels usuaris i de la demanda que hi hagi.

Els mòduls són de curta durada, eminentment pràctics, flexibles i amb adaptació dels materials. Per aquests motius, tot i que les unitats didàctiques estan programades segons les unitats de competència que es recomana realitzar i els objectius que s'hi detallen, s'han hagut d'ajustar a la temporalització del curs (vegeu-ho en els programes que es detallen a continuació).

5.2 Accions de formació

Aquestes accions es duen a terme mitjançant accions de caràcter grupal. Es conceben com a espai de participació i aprenentatge actiu mitjançant la simulació en un lloc de treball.

A nivell grupal s'interrelacionen durant tot el procés els mètodes següents:

- Expositiu/explicatiu: de comunicació amb relació als àmbits d'intervenció.
- Demostratiu: de realització pràctica i autoavaluació, on s'emmarquen totes aquelles activitats de simulació.
- Participatiu-interrogatiu: per aconseguir una reflexió i autoavaluació per tal de conèixer si s'han assolit els objectius planificats.

En el lloc de treball tenen lloc les accions següents:

- Reunió a l'inici de l'horari per definir les zones on es treballarà i les funcions dels treballadors i les treballadores.
- Recollida de les eines necessàries per dur a terme la feina.
- Desplaçament al lloc de treball.
- Distribució de la feina.
- Desplaçament als locals per netejar i endreçar les eines emprades.

Els monitors o les monitores tenen la funció de coordinar el treball diari, donar resposta als

possibles imprevistos, donar pautes formatives i educatives.

Els principis bàsics que guien la intervenció són:

- Confiança en les potencialitats de l'usuari o la usuària: tota persona té capacitats naturals per aprendre, només cal mostrar-li el camí. L'aplicació d'aquest principi comporta que l'aprenentatge se centri en l'educand i no en l'educador, i es deixa a aquest el paper d'oferir les condicions que permetin a la persona un canvi autodirigit.
- El que s'aprèn ha de ser pertinent: el coneixement significatiu que s'assoleix, bàsicament, mitjançant la pràctica. El coneixement significatiu és aquell que es vincula a les vivències d'una persona i



implica posar en joc no només el factor intel·lectual sinó també l'afectiu.

- L'aprenentatge participat és més eficaç que el passiu.
- L'aprenentatge més profund i que més roman en el temps és aquell que pren la persona com un ésser integral.
- L'autoaprenentatge ha d'anar vinculat a l'autoavaluació i l'autocrítica.
- L'aprenentatge social més útil és l'aprenentatge del procés d'aprendre, que significa una actitud d'obertura vers les experiències.

En aquest model, el paper dels educadors i els monitors també té uns trets específics:

- Autenticitat: l'educador es presenta de manera directa i personal, establint una relació de persona a persona.
- Ha de transmetre confiança; confiança en les capacitats de la persona usuària i acceptació de les seves decisions.

- Atenció empàtica: ha de comprendre la persona viva i, per tant, les reaccions que pot tenir.
- És el proveïdor de tres tipus de recursos: clima general favorable, ús de les experiències del grup com a recurs per a l'educació i l'aprenentatge, i materials didàctics.

5.3 Accions de formació ocupacional

Tal com s'ha dit, s'han dissenyat dos mòduls de formació ocupacional: un curs de jardineria i un curs de pintura.

L'elecció d'aquestes especialitats no ha estat arbitrària sinó que respon al coneixement del col·lectiu i les demandes de formació-qualificació que majoritàriament realitzen, així com a les possibilitats d'incorporació en el mercat laboral. La planificació dels mòduls també s'ha dissenyat a partir de la prospecció i l'anàlisi de necessitats detectades en el mercat laboral.

Per aquest motiu, tot i que l'èmfasi de la formació recau en l'aspecte pràctic, es realitza de manera implícita un reforç en el coneixement del vocabulari i en aspectes de formació bàsica directament relacionats amb l'àmbit de formació.

No es tracta de mòduls de qualificació professional, sinó que es pretenen aportar les bases per poder desenvolupar la feina amb garanties. Aquesta formació pot servir com a punt de partida per augmentar els coneixements dels o les participants sobre algun altre tipus de cursos en els quals s'ampliïn els continguts d'aquests (escola taller i casa d'oficis, formació ocupacional, taller ocupacional ...).

Tanmateix, es contempla la realització de pràctiques formatives en empreses del sector en el qual han realitzat la formació, per a les persones que han assolit uns mínims de coneixements. Aquestes sessions es desenvolupen al llarg de tot el programa, ja que la incorporació de les persones es preveu de forma permanent.



Objectiu de l'acció

- Elaboració inicial d'un pla individual de treball.
- Incorporació de l'usuari o la usuària a processos grupals de simulació laboral adequats als nivells d'entrada inicials, i que surten de l'anàlisi i el diagnòstic de l'ocupabilitat.
- Potenciació de l'adquisició d'hàbits i habilitats necessàries per a la inserció sociolaboral.
- Foment d'interessos de superació personal i canvi.
- Facilitació de l'autoconeixement de les competències transversals dels o les participants.

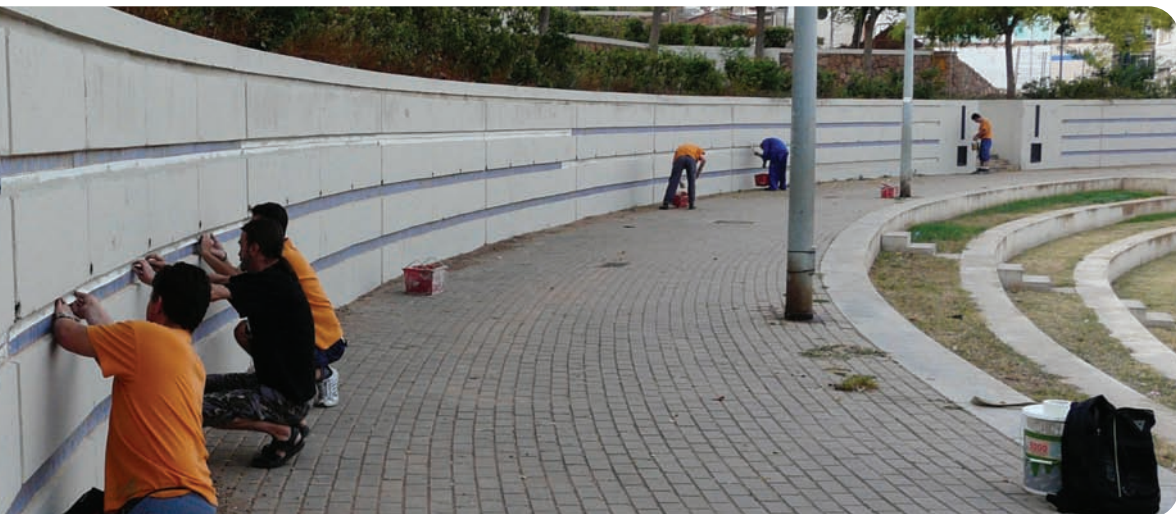
Accions

- A nivell individual: seguiment de tutories mensuals.
- A nivell grupal: mòduls formatius, accions de formació bàsica instrumental i laboral, així com d'acompanyament a la inserció.

Característica metodològica

- Els grups d'intervenció són de caràcter mixt, com a instrument de valoració davant la capacitat d'adaptació a situacions sociolaborals futures.

Eina de treball: fitxa d'avaluació dels coneixements teòrics i pràctics concrets que s'han adquirit en el mòdul.



5.3.1 Programa d'iniciació al món laboral. JARDINERIA

Unitats didàctiques

- UD 1 Coneixement de les eines bàsiques i la seva utilitat
- UD 2 Factors que intervenen en la vida de les plantes. Sòl i tipus de sòl
- UD 3 Reproducció.
- UD 4 Identificació i aplicació de les plantes de jardí
- UD 5 Les flors de cada estació
- UD 6 Seguretat i higiene en els processos
- UD 7 Sensibilització en medi ambient

Desenvolupament de continguts

- UD 1 Coneixement de les eines bàsiques i la seva utilitat
- UD 2 Factors que intervenen en la vida de les plantes
 - 2.1 El sòl
 - 2.2 Tipus de terra. PH
 - 2.3 Abonament i fertilització
 - 2.4 El clima
 - 2.5 L'aigua
- UD 3 Reproducció
 - 3.1 Multiplicació sexual
 - 3.2 Germinació
 - 3.3 La sembra
 - 3.4 Multiplicació asexual o vegetativa
- UD 4 Identificació i aplicació de les plantes de jardí

4.1 Circuit pels diferents jardins de la zona

4.2 Estudi individual de cada planta. Interessos i aplicacions

UD 5 Les flors de cada estació

5.1 Primavera

5.2 Estiu

5.3 Tardor

5.4 Hivern

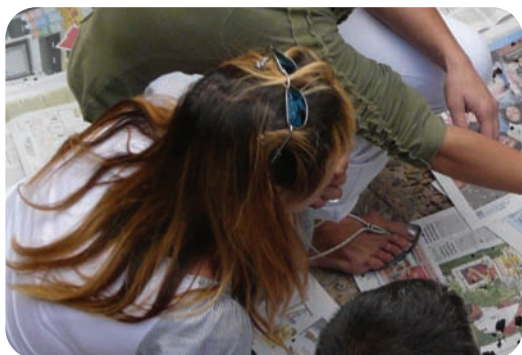
UD 6 Seguretat i higiene en els processos

UD 7 Tècniques de recerca de feina

UD 8 Mòdul de medi ambient

Estris i eines de jardineris

- 2 estaques per a plançons
- 6 aulettes (trasplantador) per a 10 cm de diàmetre
- 6 arpiots (aixadella de pues)
- 6 xapos (aixadella)
- 6 pales rodones (de paleta)
- 6 pales quadrades
- magallons mitjans
- 6 rastells
- 5 escombres de plàstic
- 5 escombres de bruc
- 2 regadores de 10 l o 12 l
- 10 tisores
- corda
- mànega de regar
- 6 aixadelles petites (cardadora)
- 10 tisores de mà (per podar arbustos)
- 6 serres de poda
- 2 plantadors



- 12 parells de guants de jardineria (suaus, no gruixuts)
- 3 tisores tallabardisses
- 3 carretons

5.3.2 Programa d'iniciació al món laboral

PINTURA

Unitats didàctiques

- UD 1 Conèixer les eines i els materials
- UD 2 Preparar superfícies de suport
- UD 3 Pintar superfícies de guix
- UD 4 Ensenyar a pintar façanes
- UD 5 Pintar amb pintures al temps i plàstiques
- UD 6 Ensenyar com envernissar
- UD 7 Prevenció de riscos laborals
- UD 8 Medi ambient

Desenvolupament de continguts

- UD 1 Conèixer el nom i l'ús correcte d'eines i materials
- UD 2 Preparació de superfícies de suport
 - 2.1 Neteja i sanejament de les superfícies per pintar
 - 2.2 Tractament de les superfícies

2.3 Eines

UD 3 Pintar superfícies de guix

- 3.1 Preparació de parets de guix
- 3.2 Preparació de diferents pintures i eines

UD 4 Pintar façanes

- 4.1 Saber muntar i desmuntar bastides
- 4.2 Saber calcular superfícies
- 4.3 Utilitzar correctament estris i eines de pintura

UD 5 Pintar amb pintures al temps i plàstiques

- 5.1 Saber obtenir colors
- 5.2 Utilitzar correctament les eines de pintura
- 5.3 Pintar superfícies amb pintures al temps i plàstiques

UD 6 Aprendre a envernissar

- 6.1 Aplicar vernissos en fusta
- 6.2 Saber tenyir
- 6.3 Reconèixer i saber aplicar tints, ceres...

UD 7 Prevenció de riscos laborals

UD 8 Medi ambient

Llistat d'eines i estris

- Escalles de tisores d'alumini
- Escala de fusta
- Espàtules de guix
- Espàtules d'enlluir
- Brotxes
- Pinzells rodons
- Pinzells plans
- Brotxes rodones
- Rodets de pintura
- Cubetes de pintor
- Raspalls grama
- Raspalls metàl·lics

5.4 Accions formatives d'acompanyament a la inserció

Es tenen en compte els interessos del grup i les necessitats més immediates. En tot moment es treballa a partir del nivell del grup i de les demandes que realitzen (sobre els interessos, el funcionament, la localització...)

Es treballa amb guies urbanes i plànols de la ciutat, sempre amb el suport informàtic per elaborar d'eines de recerca de feina (currículum, cartes de presentació i autocandidatura...), i també amb Internet (de cara a l'accés a ofertes de treball).

Pel que fa l'àmbit del mercat laboral, es pretén donar a conèixer aspectes bàsics de la cultura del món laboral i resoldre els dubtes que puguin plantejar-se.

La finalitat d'aquests mòduls és proporcionar coneixement, habilitats i destreses que facilitin la inserció laboral dels usuaris i les usuàries del programa. Alhora, es treballa l'aprenentatge d'hàbits sociolaborals i aspectes actitudinals, de manera que constitueixin elements de millora de l'ocupabilitat dels usuaris i les usuàries. A més, els mòduls han estat elements indicadors de la insertabilitat dels participants dins del mercat laboral.

Contingut del programa i temporalització

- UD 1 Coneixement de la ciutat: els barris
- UD 2 Utilització dels mitjans de transport públics: metro i autobús
- UD 3 Els serveis del territori: formatius, sanitaris, ensenyament, lúdics, etc.

- UD 4 Coneixement dels principals llocs on es pot buscar feina
- UD 5 Coneixement dels mètodes i les tècniques necessàries per buscar feina
- UD 6 Coneixement dels diferents tipus de contractes utilitzats en el mercat laboral: característiques. Saber què és una nòmina
- UD 7 Aprendre com es pot mantenir un lloc de treball

Desenvolupament de continguts

- UD 1 Coneixement de la ciutat: els barris
 - 1.1 Ubicació de Santa Coloma: el plànol
 - 1.2 Els barris: On visc?
 - 1.3 Utilització de la guia urbana: On sóc?
- UD 2 Utilització dels mitjans de transport públics: metro i autobús
 - 2.1 El metro: plànol
 - 2.2 L'autobús: comunicacions dintre de la ciutat i als voltants
- UD 3 Els serveis del territori: formatius, sanitaris, ensenyament, lúdics, etc.
 - 3.1 Ubicació i manera d'arribar als serveis municipals
 - 3.2 Tasques i funcionament dels serveis
 - 3.3 Localització de recursos: Quins serveis conec?
- UD 4 Coneixement dels principals llocs on es pot buscar feina
 - 4.1 OTG. Quins serveis ofereix i quines són les seves funcions
 - 4.2 Mitjans de comunicació. Conceptes d'oferta i demanda de treball
 - 4.3 Estructura i anàlisi d'ofertes i demandes de treball
 - 4.4 Administració Pública. Què és i com es pot accedir a un lloc de treball a l'Administració
 - 4.5 Borses de treball. Què són i com funcionen
 - 4.6 Amics, coneguts i familiars. Com poden ajudar-nos a trobar un lloc de treball
- UD 5 Coneixement dels mètodes i les tècniques necessàries per buscar feina

5.1 El *curriculum vitae*. Què és i per a què serveix

5.2 Trucades telefòniques. Com s'ha de dur a terme de forma correcta una trucada telefònica: expressió oral

5.3 Entrevista de selecció. Què és. Com es desenvolupa i aspectes que cal tenir en compte en una entrevista de selecció

UD 6 Coneixement dels diferents tipus de contractes utilitzats en el mercat laboral: característiques. Saber què és una nòmina.

UD 7 Aprendre com es pot mantenir un lloc de treball

7.1 Actituds valorades pels empresaris

7.2 Habilitats sociolaborals que s'aprenen desenvolupant una feina

Eines del mòdul formatiu laboral

- 9 ordinadors
- 1 projector de diapositives
- 1 projector transparències
- 1 màquina de filmar
- 1 trípode
- 1 televisor
- 1 vídeo
- 2 gravadores
- 1 màquina fotogràfica
- 1 paperògraf
- 1 pissarra
- taules de treball
- cadires amb braços

5.5 L'itinerari del projecte Enganxa't al treball

El projecte Enganxa't al treball ha estat dissenyat amb una fórmula d'intervenció flexible, que permet adaptar les fases o moments de treball a les necessitats i les possibilitats de les persones usuàries.

D'aquesta manera, obtenim trajectòries o itineraris diversos individualitzats, amb una rotació setmanal. Així, cada setmana 5 persones s'incorporen al taller de jardineria i 5 més al de pintura.

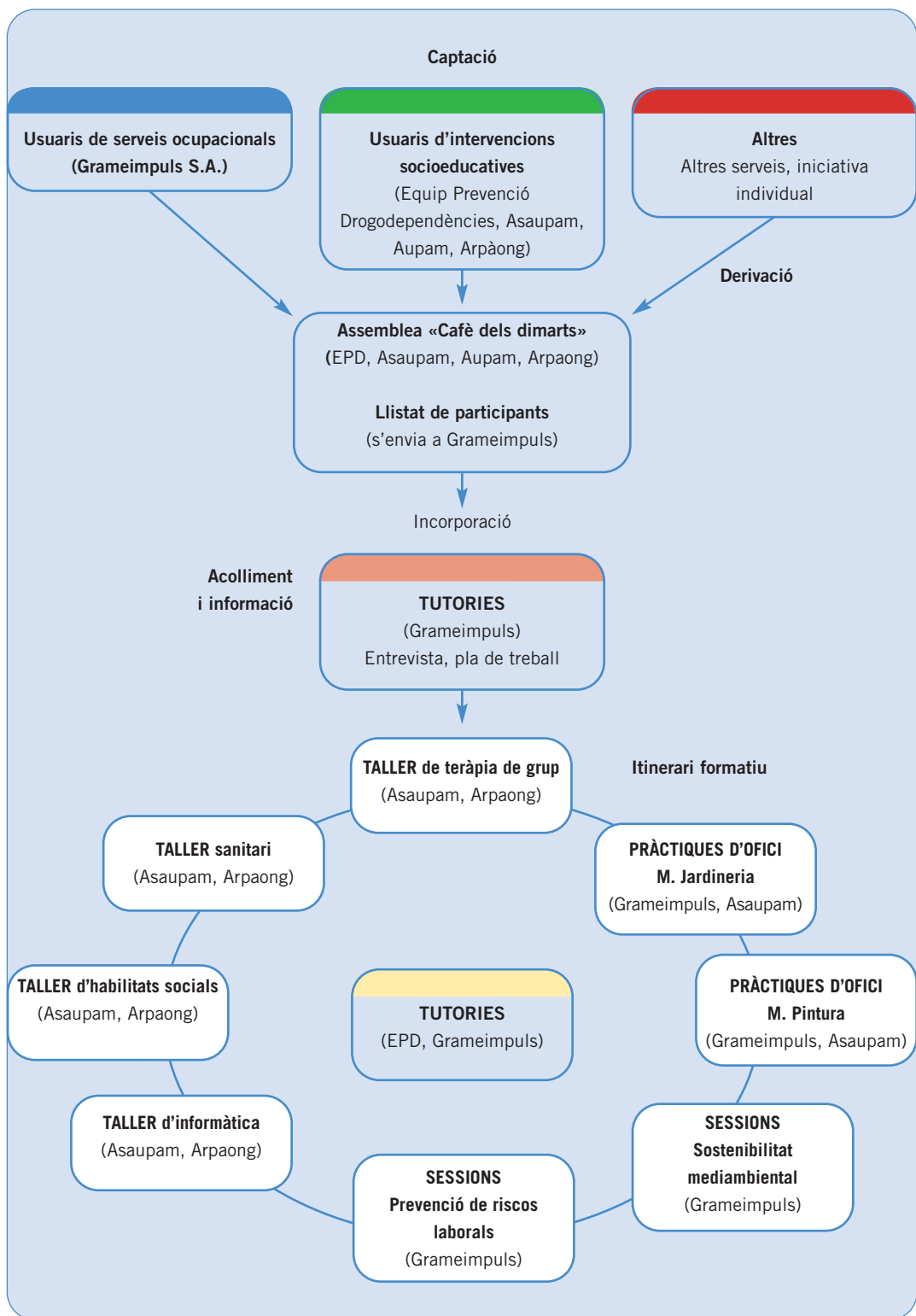
La majoria d'usuaris participen com a mínim en 2 tallers mensuals, encara que es pot

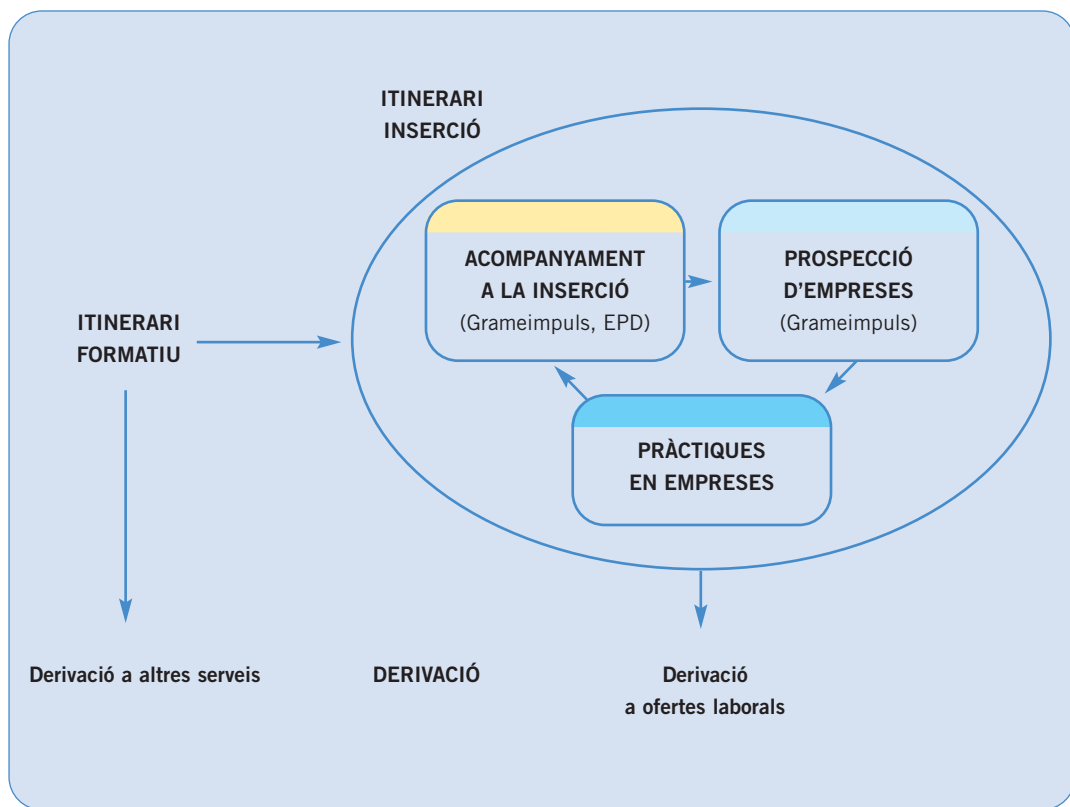


donar el cas d'alguns que, per la seva implicació en la resta d'activitats educatives, poden fer-ho 3 setmanes al mes.

En termes generals, l'itinerari per al projecte es desenvolupa en cinc moments:

- Captació i derivació
- Acolliment i informació
- Itinerari formatiu
- Inserció laboral
- Seguiment individualitzat (aplicat al llarg de tot el procés)





5.5.1 Captació i derivació inicials de cara a la incorporació dins el projecte

Les vies de captació són diverses. Principalment, es contacta amb els potencials participants al projecte Enganxa't al treball per mitjà dels diferents serveis o entitats que treballen amb persones afectades per drogodependències o per mitjà del Servei Local d'Ocupació. Així, les persones usuàries de l'Equip de Prevenció de Drogodependències (EPD), Grameimpuls, Asaupam, Aupa'm i Arpa ONG són derivades a l'assemblea dels dimarts. Tanmateix, hi ha persones que assisteixen al «Cafè» per iniciativa pròpia.

En el marc de l'assemblea del «Cafè dels dimarts», les persones usuàries del projecte Enganxa't al treball i altres persones subjectes d'intervenció socioeducativa per part de l'EPD, Asaupam, Arpaong i Grameimpuls acorden, en primer lloc, la normativa bàsica per a la participació en el projecte Enganxa't al treball.

També en l'assemblea del «Cafè dels dimarts», a suggeriment del referent de l'EPD

(tutor de seguiment socioeducatiu) i en funció de la participació en la resta d'intervencions socioeducatives, s'elabora setmanalment el llistat de persones que accediran al projecte i s'adjunta a Grameimpuls.

5.5.2 Acol·liment i informació de cara a la incorporació dins la intervenció grupal

Les persones seleccionades en el marc de l'assemblea del «Cafè dels dimarts» són derivades pel tutor de seguiment socioeducatiu de Grameimpuls (Centre de Motivació i Orientació Laboral), on són rebudes pel **tutor d'intervenció sociolaboral**.

Aquesta persona es fa càrrec d'acollir les persones usuàries (informació sobre la intervenció) i fer una entrevista en la qual es recullen acuradament les variables que intervenen en la situació de vulnerabilitat sociolaboral de la persona en concret (situació personal i familiar, experiència laboral, habilitats de partida...).

Aquestes informacions permeten dissenyar un pla de treball personalitzat i assentar el

punt de referència a partir del qual s'avaluaran els progressos en termes de capacitat laboral de les persones participants en el projecte Enganxa't al treball.

5.5.3 Itinerari formatiu del projecte Enganxa't al treball.

La intervenció amb les persones usuàries es realitza per mitjà de diferents activitats:

- Els tallers Enganxa't al treball
- Les simulacions de pràctiques d'ofici
- Les sessions complementàries de formació ocupacional

a. Els tallers Enganxa't al treball

Els monitors i les monitores d'Asaupam i Arpaong (amb l'assessorament de l'EPD) duen a terme quatre tipus de tallers per mitjà dels quals s'ofereix una formació integral en termes sociolaborals, socioeducatius i sociosanitaris.

- **Taller d'iniciació a la informàtica:** motivació i aprenentatge de noves formes de comunicació i entreteniment per mitjà d'Internet (cerca activa d'informació i ocupació), creació de comptes de correu electrònic, elaboració de currículums, jocs telemàtics, redacció d'articles.
 - **Taller d'habilitats socials:** canvi d'hàbits i de conducta i millora de la relació social per mitjà de la capacitat en resolució de conflictes, i treball sobre l'empatia i els comportaments.
 - **Taller sanitari:** informació sobre tractaments i novetats i responsabilització del consum per mitjà d'activitats formatives sobre el consum higiènic i el consum responsable, i de cara a l'adhesió a tractaments (VIH, VHC).
 - **Teràpia de grup:** resolució de problemes individuals i grupals per mitjà d'activitats sobre relació grupal, resolució de conflictes i suport entre companys i companyes.
- En cada un d'aquests tallers, a banda de l'objectiu específic que es persegueix, es treballen de manera integrada l'aprenentatge instrumental bàsic (alfabetització), les habilitats sociolaborals i la capacitat en

oficis. D'altra banda, al llarg de tot l'itinerari formatiu, es treballen transversalment els aspectes de gènere.

Per tal que totes les persones usuàries del projecte tinguin l'oportunitat de passar per tots els tallers, cada dimarts de 9:30 a 11:30 hores se n'imparteix un de diferent, amb una durada de 2 hores.

b. Les simulacions de pràctiques d'ofici

Els monitors i les monitores d'Asaupam i Arpaong també són els encarregats de dur a terme les sessions de simulació de pràctiques d'ofici amb la col·laboració dels tècnics de Grameimpuls, en les quals s'ofereix formació ocupacional treballant alhora els aspectes teòrics i aplicats de l'aprenentatge tècnic (capacitació en oficis).

Les persones usuàries poden participar en dos mòduls de simulació: el **mòdul de jardineria i el mòdul de pintura**. Ambdues intervencions es realitzen en espais públics, amb els recursos materials que ofereix el Departament de Parcs i Jardins dels Serveis Territorials de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet.

Els mòduls tenen una durada total de 8 hores, distribuïdes al llarg de la setmana en dues hores diàries els dilluns, els dimecres, els dijous i els divendres, de 9:30 a 11:30 hores.

Les accions dels mòduls consisteixen en:

- Restauració i condicionament de les zones enjardinades (desbrossament i enjardinament de la zona).
- Cobriment del pintades i pintura d'espais comunitaris cedits per l'Ajuntament.
- Intervenció en el medi urbà i interacció amb el veïnat.

I tenen dos objectius en paral·lel:

- Lluita contra l'estigmatització social de les persones amb drogodependències: afavorir la transmissió d'una imatge positiva i socialment reconeguda de les persones que formen part d'aquest col·lectiu.
- Benefici per la comunitat: arranament i millora de l'entorn urbà (parcs i jardins)

municipals) i dignificació de zones amb desavantatge.

c. Les sessions complementàries de formació ocupacional

El monitors i les monitores de Grameimpuls, així com altres professionals convidats, han ofert puntualment sessions complementàries de formació ocupacional. En aquestes sessions, en format de taller, s'ha impartit formació sobre altres aspectes genèrics que cal considerar en relació amb la inclusió en el món laboral:

- Taller sobre prevenció de riscos laborals
- Taller sobre sostenibilitat mediambiental
- Taller d'acompanyament a la inserció

De cara a aprofundir i ampliar l'oferta formativa es realitzaran nous tallers sobre: «Drets i deures laborals», «Gènere», «Noves tecnologies» i altres matèries que resultin d'interès per a les persones usuàries del projecte. Alhora, la temporalització d'aquestes sessions passarà a ser mensual, per tal que hi puguin passar totes les persones usuàries del projecte.

En tots els casos, s'adaptaran els continguts i l'estratègia comunicativa i de treball a les persones usuàries. Per aquest motiu, els impartiran un tècnic o una tècnica especialista del Centre de Motivació i Orientació Laboral de Grameimpuls o extern, juntament amb el monitor o la monitora d'Asaupam.

5.5.4 La inserció laboral

Els continguts de la fase relativa a la inserció laboral real de les persones usuàries del projecte Enganxa't al treball consisteixen en:

- Prospecció d'empreses
- Pràctiques reals a empreses
- Acompanyament a la inserció

a. Prospecció d'empreses

Per tal de facilitar la inserció laboral efectiva de les persones usuàries del projecte Enganxa't al treball, els professionals de

Grameimpuls S.A. realitzen una **prospecció d'empreses** susceptibles d'acollir participants en pràctiques laborals reals. Aquesta tasca es duu a terme de forma continuada al llarg de tot el procés i, a banda de la funció tot just esmentada, té també una utilitat en termes de sensibilització empresarial.

b. Pràctiques reals a empreses

Els acords específics amb les empreses es realitzen (fins al moment) de manera individualitzada. És a dir, segons els resultats del seguiment socioeducatiu i sociolaboral, el tutor d'intervenció sociolaboral es fa càrrec de presentar la proposta a l'empresa i a la persona usuària per tal d'arribar a un acord.

En cas que s'arribi a un pacte i a la formalització d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet i l'empresa per a la realització de pràctiques, el tutor d'intervenció sociolaboral esdevé la persona de referència per a l'empresa.

c. Acompanyament a la inserció

El tutor d'intervenció sociolaboral també es fa càrrec, juntament amb la resta d'agents (EPD, Asaupam, Arpaong, Grameimpuls), de l'acompanyament a la inserció efectiva que pugui tenir lloc com a conseqüència d'aquestes pràctiques.

Aquest acompanyament també es realitza en els casos en què no s'ha arribat a un acord per fer pràctiques reals, però es valora que la persona es trobi potencialment en condicions d'accedir al mercat laboral normalitzat.

5.5.5 El seguiment de la intervenció

Al llarg de tot el procés d'intervenció es realitzen dos tipus de seguiment tutorial de manera permanent i personalitzada, que permeten efectuar una avaluació continuada dels progressos de les persones usuàries, més un seguiment grupal:

- Les tutories de seguiment socioeducatiu
- Les tutories d'intervenció sociolaboral



- El seguiment grupal de l'assemblea del «Cafè dels dimarts»

a. Les tutories de seguiment socioeducatiu

Les tutories de seguiment socioeducatiu depenen del professional de referència de l'EPD, que es fa càrrec d'imbricar el procés de cada persona usuària dins del projecte Enganxa't al treball amb el seguiment de la resta d'intervencions socioeducatives de què és objecte i els professionals que hi participen (EPD, Asaupam, Arpaong).

b. Les tutories d'intervenció sociolaboral

Les tutories d'intervenció sociolaboral són a càrrec del professional de referència de Grameimpuls S.A., que fa el seguiment de la participació de cada persona usuària en relació amb el pla de treball que s'ha

acordat amb ella en el moment de l'acolliment. Aquest professional també és la persona encarregada de fer l'acompanyament a la inserció i el seguiment de les pràctiques reals a empreses.

c. El seguiment grupal de l'assemblea del «Cafè dels dimarts»

D'altra banda, cada dimarts de 16 a 18 hores es fa també un seguiment grupal en el marc de l'assemblea del «Cafè dels dimarts» (8 hores al mes).

En aquest espai, les persones usuàries i professionals de la intervenció socioeducativa (EPD, Asaupam, Arpaong) avaluen els progressos dels grups setmanals d'usuaris i s'estableixen els acords de funcionament necessaris per ajustar els aspectes que, eventualment, calgui reforçar.

Activitats complementàries al projecte Enganxa't al treball 6

al municipi de Santa Coloma de Gramenet existeix una experiència prèvia de treball altament coordinat entre l'Equip de Prevenció de Drogodependències de l'Ajuntament (Departament de Projectes Sectorials, Direcció Adjunta de Benestar Social, Àrea de Serveis a la Persona) i les entitats especialitzades en l'atenció i la prevenció de les drogodependències.

Per aquest motiu, en la implementació del projecte trobem diversos agents que, a banda del personal del Centre de Motivació i Orientació Laboral (Grameimpuls S.A. Departament de Promoció Econòmica, Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet), intervenen de forma paral·lela i consensuada amb relació als aspectes que podríem considerar pròpiament socioeducatius:

- L'Equip d'Atenció a les Drogodependències de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet
- Associació d'Apoyo a Personas con Problemas de Drogas (Asaupam) (www.asaupam.info)
- Agrupació d'Usuaris i Professionals al voltant de l'Autobús de Metadona (Aupa'm)
- Associació para la Reinserció de Persones en Exclusió Social (Arpaong) (www.arpaong.org)

Del que s'ha dit més amunt es desprèn que, per comprendre la dinàmica del projecte Enganxa't al treball en la seva complexitat és necessari exposar com s'imbrica amb el con-

junt d'intervencions de caràcter socioeducatiu adreçades a les persones en situació de risc per drogodependències.

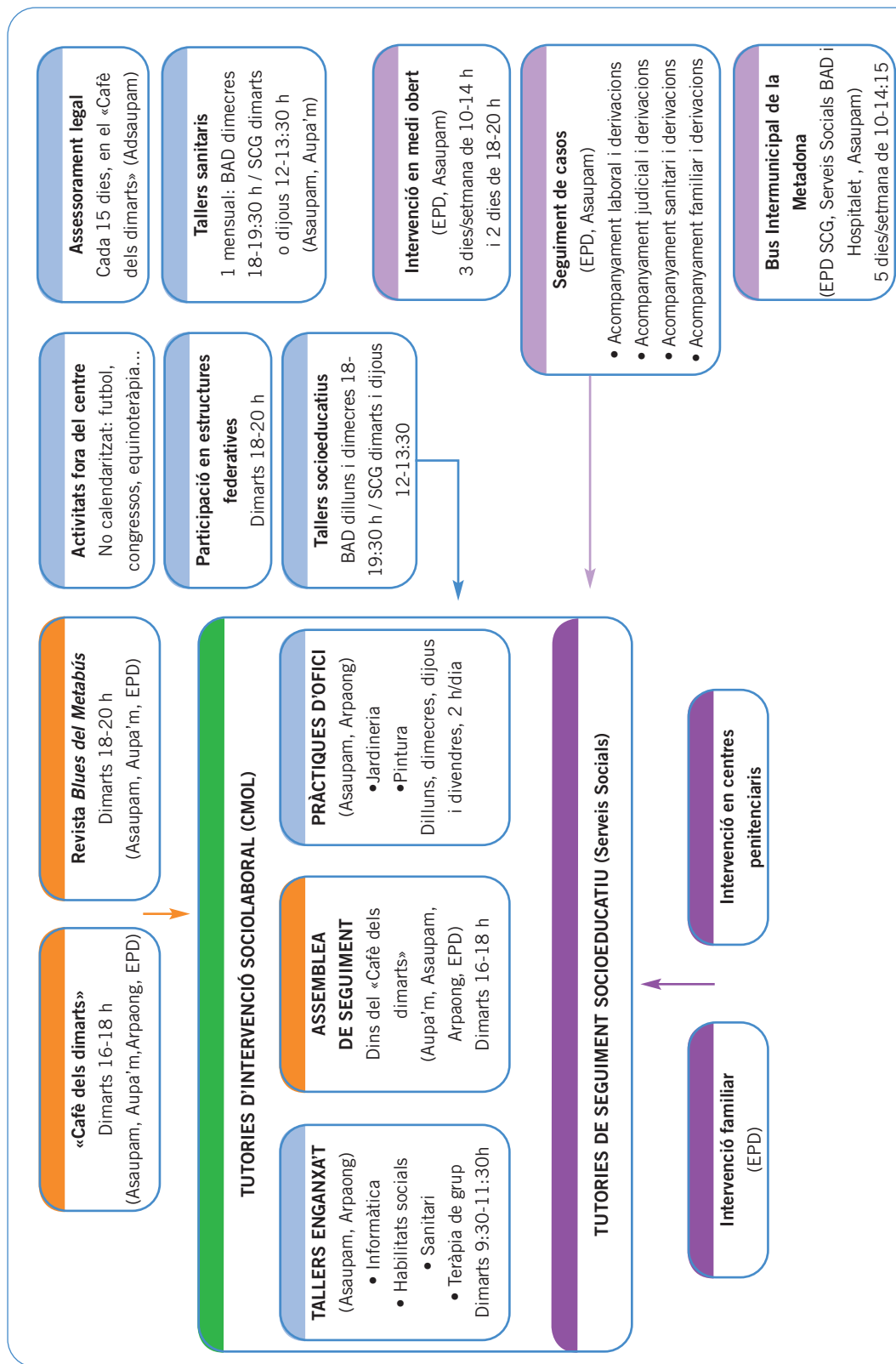
Els organigrames que presentem a continuació sintetitzen el conjunt d'activitats que, en aquests moments, estan desenvolupant al municipi de Santa Coloma de Gramenet l'Equip de Prevenció de Drogodependències, Asaupam, Aupa'm i/o Arpaong.

● Activitats del projecte Enganxa't al treball

Activitats complementàries al projecte Enganxa't al treball

- Equip de Prevenció de Drogodependències
- EPD, ASAUPAM
- ASAUPAM, AUPAM, ARPAONG, EPD
- ASAUPAM-AUPAM, ARAPAONG





Activitats principals i complementàries setmanals

	Dilluns	Dimarts	Dimecres	Dijous	Divendres
8:30h	Preparació pràctiques d'ofici	Preparació de tallers	Preparació de pràctiques d'ofici	Preparació de pràctiques d'ofici	Preparació de pràctiques d'ofici
9:30 10:30 11:30	Pràctiques d'ofici	Tallers del projecte Enganxa't al treball	Pràctiques d'ofici	Pràctiques d'ofici	Pràctiques d'ofici
12:00	Recollida de pràctiques d'ofici	Recollida de Tallers Enganxa't	Recollida de pràctiques d'ofici	Recollida de pràctiques d'ofici	Recollida de pràctiques d'ofici
12:30	Tutories del projecte Enganxa't al treball ⁵	Taller socio-educatiu SCG ¹ Taller sanitari SCG ³		Taller socio-educatiu SCG ¹ Taller sanitari SCG ³	Tutories del projecte Enganxa't al treball ⁵
13:00 13:30		Tutories del projecte Enganxa't al treball ⁵	Tutories del projecte Enganxa't al treball ⁵	Tutories del projecte Enganxa't al treball ⁵	
14:00					
16:00		«Cafè dels dimarts» (assemblea de seguiment) ¹	Assessorament legal ²		
17:00					
18:00 19:00	Taller socioeducatiu BAD ¹	Revista <i>Blues del Metabús</i> ¹	Reunions participants en estructures federatives ⁴	Taller socio-educatiu BAD ¹ Taller sanitari BAD ³	
20:00					
Sense horari definit	Intervenció familiar		Intervenció en centres penitenciaris	Intervenció familiar	
	Intervenció en medi obert / Seguiment de casos / Bus Intermunicipal de la Metadona				
1.Activitat setmanal / 2. Activitat quinzenal / 3. Activitat mensual / 4. Activitat puntual / 5. Activitat transversal					

6.1 «Cafè dels dimarts»

El «Cafè dels dimarts» és un espai que es duu a terme des del 1995. Es tracta d'un espai horitzontal d'ajuda mútua entre persones usuàries i exusuàries, que compta amb la participació de professionals i que es realitza regularment tots el dimarts de 16 a 18 hores. En l'actualitat, hi participen Aupa'm, Asaupam, l'Equip de Prevenció de Drogodependències i Arpaong.

com un referent per al treball conjunt dins l'àmbit de les toxicomanies.

Com a projecte socioeducatiu, els àmbits d'actuació del «Cafè» són la lluita contra la pobresa i la discriminació, i la lluita per la inclusió social i per l'atenció i la prevenció del consum de drogues i la sida. Els objectius generals de «Cafè» són:

- Facilitar la incorporació social i laboral del col·lectiu.



Pensat per donar cabuda i recursos a les persones més deteriorades, està plantejat d'una manera molt oberta i flexible.

Dins de l'espai s'ofereixen diferents serveis:

- Reunió informativa de l'entitat
- Assessorament jurídic
- Assessorament i inserció laboral
- Revista *El Blues del Metabús*, mitjà d'expressió del col·lectiu

Aquest espai, al llarg del temps, ha estat l'eix de treball base d'Aupa'm i d'Asaupam en els seus inicis. La implicació de professionals en el projecte ha estat bàsicament no remunerada, per bé que en ocasions s'ha vinculat a altres projectes.

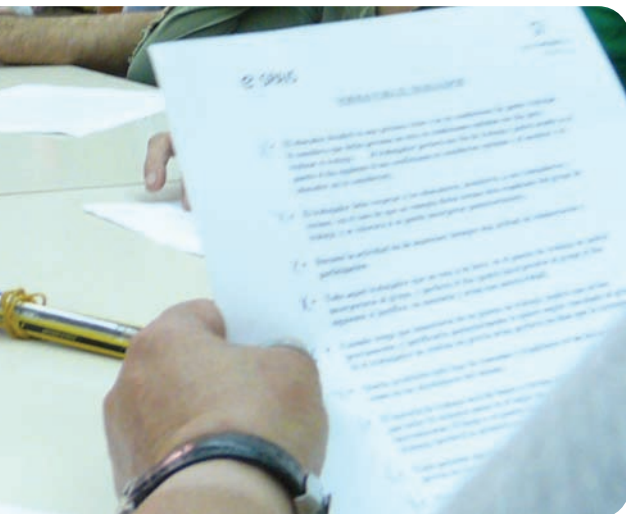
Estem parlant d'un espai de referència, per a usuaris, exusuaris, família i comunitat que, amb els anys d'experiència, s'ha consolidat

- Oferir una visió normalitzadora a la resta de la comunitat.
- Impulsar l'autonomia de cada persona amb el suport de diferents professionals.

Com a objectius específics hi ha:

- Consolidar un espai setmanal de referència i reunió per a:
 - persones usuàries de drogues
 - persones exusuàries de drogues
 - famílies afectades
 - resta de la comunitat
- Fomentar la participació dels usuaris en el disseny de l'espai, tant en les reunions i les activitats a realitzar, com en el manteniment de la sala.
- Oferir informació i orientació social i sanitària adequada a les seves demandes i necessitats.

- Derivar als serveis sociosanitaris i laborals.
- Promoure canvis d'actitud que afavoreixin l'abandonament del consum de drogues i possibles actes delictius.
- Potenciar, conjuntament amb altres programes i professionals de l'entitat, les seves capacitats personals:
 - recerca activa de feina
 - gestió del temps lliure
- Donar orientació jurídica en tots els temes que ens puguin plantejar.



- Adquirir i practicar habilitats socials.

En termes operatius el «Cafè» comporta:

- Implicar els assistents en les reunions i amb el manteniment de l'espai.
- Posar en contacte els usuaris amb els diferents recursos i serveis.
- Coordinar i acompanyar els usuaris als diferents recursos que necessitin.
- Organitzar sortides i activitats lúdiques per conèixer altres realitats.
- Aconseguir plans d'ocupació.
- Entrar al mercat laboral normalitzat.
- Assessorar els diferents casos per un advocat.
- Respectar el torn de paraula.
- Aprendre a gestionar les emocions, tant les pròpies com les dels altres.
- Escoltar les diferents opinions.

- Tenir empatia davant les diferents situacions.

6.2 Revista Blues del Metabús

És el mitjà d'expressió del col·lectiu i té una periodicitat de 4 mesos i una tirada de 1.000 exemplars. Hi participen conjuntament Aupa'm, Asaupam i l'Equip de Prevenció de Drogodependències. Les reunions de treball tenen lloc els dimarts a partir de les 18:00 h.

La distribució es fa en recursos sanitaris, socials, associacions de veïns i veïnes i comerços de la ciutat.

Aquesta activitat té com a objectius:

- Potenciar la participació.
- Formació general bàsica, lectoescriptura, informàtica, etc.
- Potenciar el treball en equip.
- Denunciar mancances en el sistema en general i en l'atenció a les drogodependències en concret.
- Fer propostes de millora.

6.3 Activitats fora del centre

A més de les activitats en els recursos comunitaris, des d'Aupa'm i Asaupam s'organitzen sortides educatives i activitats d'oci i esport:

- Equinoteràpia
- Futbol
- Participació en fires d'entitats i congressos
- Cinema

Es planteja, com a objectiu d'aquestes activitats, fomentar la cohesió de grup i la relació amb el seu entorn i amb altres grups d'usuaris. En el cas de l'equinoteràpia, oferir una activitat lúdica i educativa amb el contacte amb els cavalls. A més, es plantegen activitats de participació en fires i congressos per augmentar la informació i la formació.

6.4 Assessorament legal

Asaupam compta amb un advocat que quinzenalment (dimarts a partir de les 16 h) atén els casos relacionats amb els aspectes legals dels usuaris, assessorant, derivant o fent intervenció directa en els casos que es consideren prioritaris.

6.5 Participació en estructures federatives

Tant Aupa'm com Asaupam i Arpaong participen i formen part d'estructures federatives catalanes i estatals: la Plataforma prodrets de les persones directament afectades per les polítiques de drogues i la Federació estatal d'associacions de persones afectades per les drogues (FAUDAS).

L'objectiu principal d'aquesta participació és intercanviar i aprendre altres experiències. A més, es pretén que les persones que hi participen augmentin els seus coneixements sobre el món associatiu, sobre aspectes específics d'intervenció amb iguals, adquireixin una visió global de la problemàtica de les drogues, adoptin una posició activa i crítica i augmentin l'autoestima.

6.6 Tallers sanitaris

Aupa'm i Asaupam realitzen mensualment 2 tallers sobre temes de salut, un a Badalona (dimecres a la tarda) i l'altre a Santa Coloma de Gramenet (dimarts o bé dijous al matí). Els assistents són becats amb 12 euros i solen tenir una durada de 2 hores.

Aquests tallers estan enquadrat dins d'un projecte anomenat FUA (Formació d'Usuaris en Actiu) que segueix una metodologia de bola de neu, on es pretén la transmissió dels coneixements adquirits en el seu grup d'iguals.

Els temes que es tracten són:

- Atenció i reanimació a sobredosis
- Consells d'injecció higiènica
- Sexe segur
- Consums de cocaïna
- Consum de psicofàrmacs (ansiolítics, antidepressius i antipsicòtics)
- L'hepatitis

- Les coinfeccions (VIH i hepatitis C)
- Adhesió a tractaments antiretrovirals
- Policonsum de diferents substàncies
- Alimentació i VIH

Tots aquests tallers tenen com a objectiu millorar la salut i potenciar la transmissió de coneixements entre persones usuàries.

6.7 Tallers socioeducatius

Cada setmana, Asaupam també realitza els tallers següents:

- A Santa Coloma de Gramenet (Centre Cívic del Riu) tots els dimarts i dijous de 12 a 13:30 h.
- A Badalona (Centre Cívic de Sant Roc) tots els dimecres de 18 a 19:30 h.
- A Badalona (Centre de Benestar Social de la Generalitat) tots els dilluns de 18 a 19:30 h.

Tipus de tallers que es realitzen:

- Habilitats socials (comunicatives, de resolució de conflictes, etc.)
- Iniciació a la informàtica
- Taller de manualitats
- Relacions amb la comunitat
- Motivació en la recerca de feina
- Eines personals per mantenir la feina
- Taller de consum responsable
- Taller de drets i deures
- Taller de jocs
- Club de lectura
- Cine fòrum

La realització d'aquests tallers setmanals no inclou cap compensació econòmica, i té com a objectius: potenciar les habilitats personals per aconseguir una relació equilibrada amb els seus entorns més pròxims i amb la resta de la comunitat i, d'aquesta manera, afavorir una millora en els seus processos de normalització i una millora en la seva qualitat de vida.

El cine fòrum i el club de lectura volen potenciar les habilitats de lectoescriptura i expressió oral.

6.8 Intervenció en medi obert

L'Equip de Prevenció de Drogodependències i Asaupam realitzen un treball socioeducatiu en el medi obert, recollint demandes i necessitats del col·lectiu i fent derivacions als diferents recursos (socials, laborals, sanitaris, etc.).

6.9 Seguiment de casos

Tant els educador i les educadores de l'Equip de Prevenció de Drogodependències com el d'Asaupam, juntament amb Grameimpuls, realitzen periòdicament (tots els divendres) el seguiment individual dels participants en el projecte.

6.10 Autobús Intermunicipal de la Metadona

L'Equip de Prevenció de Drogodependències de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, els Serveis Socials de l'Ajuntament de Badalona i Asaupam treballen conjuntament en aquest recurs sanitari i social.

Tal com indica el nom, l'autobús és un servei mòbil amb què es dispensa diàriament metadona en diversos punts dels municipis de Santa Coloma de Gramenet i Badalona.

6.11 Intervenció en centres penitenciaris

L'Equip de Prevenció de Drogodependències i Asaupam intervenen amb les persones usuàries de drogues que, havent-se detectat prèviament en medi obert, es troben en situació de reclusió.

La tasca va adreçada al retorn d'aquestes persones a la comunitat, i consisteix a: fer un seguiment a la presó i mantenir la coordinació amb els serveis de la ciutat i les famílies.

Un dels resultats obtinguts a partir de la feina de coordinació entre els professionals de l'Equip de Prevenció de Drogodependències i Asaupam, juntament amb els i les professionals dels centres penitenciaris, ha estat la implicació del Defensor del Ciutadà de Santa Coloma Gramenet. Així, des del 2005 es duen a terme unes jornades d'intercanvi impulsades per aquesta institució, en les quals representants dels principals serveis de la ciutat exposen als interns i els seus familiars els recursos de què poden disposar en sortir del centre penitenciari.

el projecte Enganxa't al treball es va desenvolupar del 15 d'octubre de 2006 al 31 d'octubre de 2007 en el marc d'un projecte europeu més ampli (Projecte Equal ESPAIS per a la motivació i la ubicació de persones amb dificultats en el mercat laboral), adreçat a la inserció laboral de persones en risc d'exclusió social. Els mesos de novembre i desembre de 2007 es va donar continuïtat al projecte Enganxa't al treball per mitjà d'un finançament del Departament de Treball i els Serveis Socials de l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet. Aquest segon projecte finalitzarà el juny de 2008, i en l'actualitat s'està desenvolupant gràcies al cofinançament entre el Departament de Treball de la Generalitat, el Departament de Salut (Òrgan Tècnic de Drogodependències) i l'Ajuntament de Santa Coloma de Gramenet, i és gestionat per ASAUPAM i l'Empresa Municipal Grameimpuls S.A.

De cara a l'avaluació del projecte Enganxa't al treball, cal diferenciar entre els objectius fixats per a l'etapa del projecte ESPAIS i la posterior, tenint en compte també els diferents aspectes en què incideix el projecte: alguns de caràcter pròpiament laboral, d'altres de tipus socioeducatiu i sociosanitari, i d'altres de tipus comunitari.

En conseqüència, per tal de mesurar els impactes del projecte en cada un dels àmbits o aspectes a què va adreçada la intervenció, s'han elaborat indicadors específics.

Presentem en primer lloc els resultats del projecte Enganxa't al treball en el marc del Projecte Equal ESPAIS, que inclou els impac-

tes sobre la població usuària del projecte i l'avaluació per part del personal tècnic.

A continuació, aportem una avaluació realitzada per part de l'equip de Santa Coloma de Gramenet, amb l'objectiu de mesurar els impactes de la intervenció en termes socioeducatius. Per això s'ha dissenyat un qüestionari específic que s'ha passat a les persones que han participat en el projecte

Finalment, es mostren els resultats del projecte pel que fa als objectius previstos des del punt de vista territorial i comunitari, que fan referència a l'activitat realitzada en els espais públics.

7.1 Resultats del projecte Enganxa't al treball en el marc ESPAIS

7.1.1 Metodologia d'avaluació en el marc del projecte ESPAIS

L'avaluació del programa s'ha realitzat de manera continuada al llarg de tota la intervenció, utilitzant com a paràmetres els factors socioeducatius i laborals que s'esmenten a continuació. Val a dir, però, que aquesta fou la nomenclatura consensuada en el marc del projecte Equal ESPAIS.

El criteri d'avaluació d'aquests paràmetres es va determinar en quatre nivells d'assoliment: 1 (nivell molt carencial), 2 (nivell carencial), 3 (nivell adequat), 4 (nivell òptim).

Higiene i imatge personal

- *Molt carencial*: Els nivells d'higiene són totalment inadequats, no té cura de la seva imatge i presenta olor corporal.
- *Carencial*: Es detecta interès per millorar la seva imatge, però hi continua havent deficiències en la higiene.
- *Adequat*: Malgrat que té un nivell d'higiene acceptable, mostra manca de cura en la seva imatge i indumentària personal.
- *Òptim*: Té totalment assolits els hàbits d'higiene i cura personal.

Iniciativa

- *Molt carencial*: Durant el desenvolupament de l'entrevista no realitza mai propostes.
- *Carencial*: Solament realitza propostes i de manera esporàdica si té un suport extern (dinamitzador).
- *Adequat*: Malgrat que realitza propostes de manera espontània, necessita una aprovació contínua.
- *Òptim*: Realitza propostes de canvi amb decisió i seguretat.

Autonomia

- *Molt carencial*: Durant el desenvolupament de l'entrevista demostra dependència total dels agents externs en la realització d'accions per intervenir sobre la seva realitat.
- *Carencial*: Es mostra independent quant la planificació i l'execució d'accions una vegada rep reforç extern.
- *Adequat*: Es mostra independent en la planificació d'accions sense necessitat de reforç, però necessita suport extern en l'execució.
- *Òptim*: És totalment independent tant en l'execució com en la planificació.

Responsabilitat

- *Molt carencial*: No assumeix la realització de cap propòsit plantejat pels agents externs ni per ell mateix.
- *Carencial*: Solament assumeix els propòsits si hi ha reforç.
- *Adequat*: Malgrat no necessitar reforç, respon solament als propòsits o als plantejaments realitzats pels agents externs.
- *Òptim*: Respon tant als propòsits personals com als plantejats pels agents externs.

Afany de triomf

- *Molt carencial*: Durant el desenvolupament de l'entrevista, no verbalitza cap interès per canviar de situació psicosocial.
- *Carencial*: Té interessos per canviar, però no els sap verbalitzar de manera coherent.
- *Adequat*: Malgrat tenir desitjos de canviar, no demostra constància en verbalitzar els seus interessos.
- *Òptim*: Té interessos per canviar i demostra constància en verbalitzar-los

Assertivitat / Comunicació

- *Molt carencial*: Durant el desenvolupament de l'entrevista, manté una actitud molt poc comunicativa i ho fa de manera inadequada (agressiva o passiva).
- *Carencial*: Es comunica a partir de la demanda dels agents externs (dinamitzador o dinamitzadora), però de manera poc assertiva (agressiva o passiva), sense demostrar convicció.
- *Adequat*: Es comunica a partir de la demanda dels agents externs, però de manera assertiva.
- *Òptim*: Es comunica de manera constant i interactiva, de manera assertiva (= s'enfronta a les seves pròpies conviccions).

Acceptació de normes

- *Molt carencial*: No accepta les indicacions dels agents externs i li costa assumir les normes que es plantegen.
- *Carencial*: Li costa acceptar la supervisió dels agents externs encara que acaba per assumir la norma plantejada mitjançant el reforç.
- *Adequat*: Assumeix la supervisió de l'agent extern, però esporàdicament no es fa càrrec de la totalitat de les normes plantejades.
- *Òptim*: No té cap problema per acceptar la supervisió i les normes plantejades per l'agent extern.

Motivació envers el treball

- *Molt carencial*: Rebutja tota proposta d'activitat i no vol participar en cap procés que millori les seves possibilitats d'inserció.
- *Carencial*: Rebutja propostes d'activitat externa, però no de procés grupal.
- *Adequat*: Accepta proposta d'activitat i accepta participar al procés grupal, malgrat que necessita justificacions constants.
- *Òptim*: Accepta amb facilitat participar en el procés grupal i en activitats externes que poden millorar la seva trajectòria personal.

Dispersió

- *Molt carencial*: Demostra, durant el desenvolupament de l'entrevista, una total dispersió i falta de concentració en l'acció.
- *Carencial*: Durant el desenvolupament de l'entrevista se situa eventualment en la tasca, però la resta del temps està dispers o dispersa.
- *Adequat*: La major part del temps se centra en l'entrevista, però de vegades necessita del reforç extern.
- *Òptim*: Se centra en la tasca sense necessitat de reforç extern.

Autoconcepte

- *Molt carencial*: Durant el desenvolupament de l'entrevista mostra un nivell de reconeixement de recursos personals inadequat.
- *Carencial*: Adopta conductes infravaloratives/sobrevaloratives davant la resolució de situacions inferiors/superiors a les seves capacitats, encara que esporàdicament reconeix els seus recursos per poder abordar-la.

- *Adequat*: Davant situacions amb dificultat, demostra esporàdicament respostes infravaloratives/sobrevaloratives i en situacions que es demana un repte personal manifesta eventualment respostes infravaloratives/sobrevaloratives.
- *Òptim*: Demostra seguretat i reafirmació de la seva conducta davant qualsevol situació, fins i tot en aquelles que impliquen un repte personal.

Control emocional

- *Molt carencial*: Desequilibri conductual davant situacions simples, amb una incontinència de resposta.
- *Carencial*: Davant situacions neguitoses aquesta persona presenta un nivell baix de contenció.
- *Adequat*: Utilitza la contenció de manera indiscriminada.
- *Òptim*: Dóna respostes i plantejaments equilibrats d'acord amb les situacions generades.

Flexibilitat

- *Molt carencial*: Dificultat d'adaptació als canvis amb respostes d'angoixa o agressivitat.
- *Carencial*: Dificultat d'adaptació als canvis, però amb conducció s'eviten respostes negatives (angoixa o agressivitat).
- *Adequat*: Té facilitats per adaptar-se als canvis encara que demostra cert ressentiment.
- *Òptim*: Aquesta persona s'adapta als canvis sense demostrar cap tipus de ressentiment.

Disponibilitat

- *Molt carencial*: Rebutja tota proposta d'activitat i procés grupal.
- *Carencial*: Rebutja tot tipus d'activitat externa, però accepta participar en el procés grupal.
- *Adequat*: Necessita constants justificacions per acceptar participar en activitats externes i al mateix procés grupal.
- *Òptim*: No té cap problema per acceptar la realització d'activitats externes que potenciïn la seva integració.

De forma complementària a les variables amb què s'avaluà el projecte Enganxa't al treball com un mòdul més del projecte europeu Equal ESPAIS, també s'empraren altres paràmetres¹ d'avaluació de les competències i les habilitats sociolaborals:



1. En alguns casos, les variables coincideixen amb els paràmetres emprats en el marc del projecte ESPAIS.

Àmbit	Variables
• Seguretat personal	- Control emocional - Flexibilitat davant els canvis
• Implicació en el procés	- Responsabilitat - Acceptació del rol d'autoritat - Disponibilitat - Acceptació de normes
• Competència personal	- Autonomia - Afany de triomf (interès) - Iniciativa
• Nivells d'integració sociolaborals	- Col·laboració grupal (treball en equip) - Acceptació de rols de grup - Imatge personal - Comunicació grupal
• Desenvolupament de tasques laborals	- Nivells de coherència acció/resultats - Responsabilitat del material laboral - Nivells de dispersió - Assimilació de continguts

El procés d'avaluació es va plantejar com un continu emmarcat dins de l'itinerari d'intervenció que definia el programa. Així, es realitzaren

• Diagnòstic inicial	El diagnòstic inicial determina el disseny provisional del pla individual de treball amb l'usuari en el moment d'incorporar-se al programa, a partir de la informació recollida durant les primeres entrevistes del procés.
• Avaluació periòdica	Periòdicament, els professionals que executen l'acció realitzen una avaluació dels resultats obtinguts després d'impartir les unitats didàctiques formatives, i també duen a terme supervisions grupals i activitats complementàries que s'engloben dins del marc d'intervenció del programa.
• Fitxa d'avaluació	Enregistrament dels resultats de l'avaluació en la fitxa d'avaluació de cadascun dels usuaris i les usuàries que participen en l'acció. Aquesta fitxa d'avaluació és una eina molt important,

	ja que permet visualitzar els resultats globals del procés: accions formatives, accions de supervisió grupal, així com les activitats complementàries i de dinamització. En aquest sentit, els seguiments individuals mensuals incideixen sobre els aspectes carencials resultants de l'avaluació, els quals van ser definits inicialment en el pla individual i marquen les pautes d'intervenció sobre l'usuari dins del programa.
• Revisió del pla individual d'intervenció	Un cop finalitzat el termini establert, i a partir dels resultats demostrats durant l'execució de les activitats del programa, es revisa el pla individual d'intervenció que s'havia dissenyat inicialment.
• Coordinacions d'equip	Coordinacions d'equip per revisar i modificar , si es considera necessari, línies d'actuació en consonància amb els resultats de les accions planificades i realitzades.
• Valoració mensual	Realització d'una valoració mensual que globalitzi la resposta de l'usuari davant les intervencions executades.
• Comunicació dels resultats	Comunicació dels resultats en reunions de coordinació amb els diferents referents de l'usuari en atenció primària, o altres serveis, com a mitjà de reflexió per elaborar línies estratègiques d'intervenció o modificar les creades.
• Avaluació permanent	Avaluació permanent de les estratègies d'actuació del programa per part de l'equip tècnic, dins d'un marc metodològic d'acció-investigació.

reunions setmanals de coordinació de l'equip, per tal de realitzar un seguiment de l'evolució del programa i dels usuaris i les usuàries que hi participen.

Tota aquesta avaluació i seguiment parteix d'un pla individual que es realitza en l'entrevista d'acollida.

Altres indicadors d'avaluació:

- Nivell d'assistència
- Nombre de persones que realitzen pràctiques
- Nombre de contractes o persones inserides

7.1.2 Participació en el marc del projecte ESPAIS

Les característiques de les persones que han participat en el projecte Enganxa't al treball en el marc del Projecte europeu Equal ESPAIS

([http:// equal.ccbcnes.org/](http://equal.ccbcnes.org/)) es poden resumir en les taules següents.

Usuaris i usuàries

Total	58	100 %
-------	----	-------

Sexe

Dones	16	28 %
Homes	42	72 %
Total	58	100 %

Edat

Menors de 25 anys	1	2 %
De 25 a 34 anys	21	36 %
De 35 anys o més	36	62 %
Total	58	100 %

Població

Santa Coloma de Gramenet	35	60 %
Badalona	21	36 %
Altres	2	3 %
Total	58	100 %

Nivell d'instrucció

Cicle formatiu grau mitjà	1	2 %
Estudis primaris	19	33 %
Estudis primaris sense finalitzar	26	45 %
Estudis secundaris	2	3 %
Estudis secundaris sense finalitzar	2	3 %
Estudis universitaris sense finalitzar	1	2 %
Formació professional	2	3 %
FP1	3	5 %
Ns/nc	2	3 %
Total general	58	100 %

Dependència de prestacions

Beneficiaris i beneficiàries socials	44	76 %
No beneficiaris	14	24 %
Total	58	100 %

Tipologia de prestacions

Atur	3	7 %
Excarceració	3	7 %
PNC	30	68 %
En tràmits PNC	1	2 %
RMI	7	16 %
Total beneficiaris i beneficiàries	44	100 %

De les 58 persones que reuneixen les condicions per participar en el projecte Enganxa't al treball, 2 foren derivades a altres mòduls de formació dins el mateix projecte Equal ESPAIS.

Així, de l'octubre de 2006 a l'octubre de 2007 participaren efectivament 56 persones en el mòdul Enganxa't al treball com a beneficiaris d'ESPAIS amb el Perfil 10, corresponent a:

«Persones amb dependència de substàncies addictives. Residència en barri d'alt atur en les llars. Sense parella. Malaltia diagnosticada que dificulta l'accés al món laboral. Nivell d'estudis baix. Nivell de català i/o castellà incomplet. Coneixement d'informàtica nul o baix. Sense ingressos propis o amb ingressos derivats de prestacions. Sense experiència laboral o amb experiència de menys de 6 mesos. Sense qualificació laboral, aturat o aturada».

D'aquestes persones, 1 va realitzar pràctiques en empreses, 6 van ser derivades a plans d'ocupació, 2 es van inserir laboralment i 42 van finalitzar el projecte Enganxa't al treball com a mòdul específic del projecte ESPAIS.

Com s'ha comentat més amunt, bona part de les persones que van participar en el projecte Enganxa't al treball dins d'ESPAIS han continuat en el nou marc del projecte del Departament de Treball de la Generalitat de Catalunya.

Resultats en termes laborals

Inserció laboral	9	16 %
No-inserció laboral	47	84 %
Total	56	100 %

Inserció laboral

Inserció en plans d'ocupació	6	67 %
Inserció en el mercat lliure	2	22 %
Pràctiques en empreses d'inserció	1	11 %
Total	9	100 %

Motius de no-inserció

Finalització del programa Enganxa't en el marc ESPAIS	42	78 %
Ingrés a presó	1	2 %
Hospitalització	1	2 %
Defunció	3	6 %
Total	47	100 %

7.1.3 Resultats de l'avaluació en el marc del projecte ESPAIS

L'avaluació del projecte Equal ESPAIS es va organitzar per mitjà de diverses estratègies:

- Comparativa de l'entrevista realitzada als participants o les participants en el moment d'incorporar-se en el projecte, amb l'entrevista realitzada a la sortida del projecte.
- Qüestionaris de valoració de les diferents activitats realitzades al llarg del projecte.
- Evolució de les habilitats sociolaborals al llarg del projecte.

Aquestes metodologies es van aplicar als participants o les participants de cadascun dels perfils d'exclusió social amb els quals es va intervenir (com s'ha dit, les persones usuàries del programa Enganxa't al treball es van classificar sota el perfil 10).

2. Cal tenir en compte que, malgrat que la mostra fou de 12 persones, hi ha preguntes en les quals una persona es pot ubicar en només una o diverses opcions de resposta. Per aquest motiu, la suma d'opcions en algunes de les gràfiques que apareixen en números absoluts no es correspon amb el nombre total de participants en la mostra.

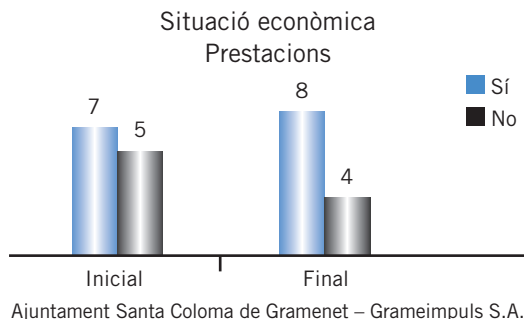
L'anàlisi dels resultats del projecte ESPAIS es féu a partir d'una mostra del 25 % d'usuaris i usuàries en la valoració de les entrevistes inicial i final i d'un 30 % de qüestionaris en la valoració de les activitats (percentatges ponderats).

La valoració de les entrevistes inicial i final es realitzà per perfil d'exclusió, intentant mantenir el criteri de primacia femenina. Donada la majoria masculina en els grups de persones que han participat en el programa Enganxa't al treball, la mostra del perfil 10 finalment quedà constituïda per 12 persones (8 homes i 4 dones).

7.1.4 Contrast entre entrevista inicial i final

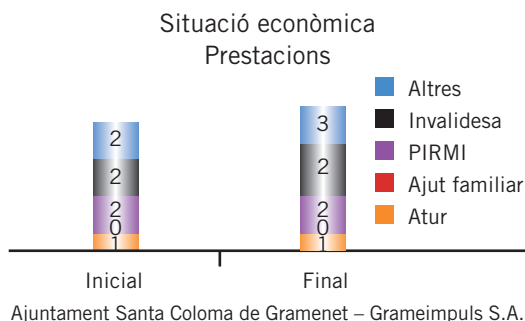
a. Dependència de prestacions

De les 12 persones de la mostra, el 54 % depenien de prestacions a l'inici del projecte i aquesta xifra havia augmentat al 62 % en finalitzar la intervenció. Aquesta variació correspon a la persona que es trobava en tràmits per sol·licitar una invalidesa que, finalment, li fou atorgada.



La mateixa circumstància que s'acaba d'esmentar queda reflectida en la gràfica següent². Tal com es pot observar, no hi ha hagut variacions substancials en termes de dependència, i la distribució de la mostra és força representativa del total de participants a Espais: un 15 % de les persones eren perceptores de RMI; un altre 15 % rebien pensions per invalidesa (en finalit-

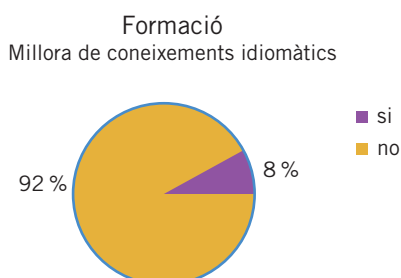
zar, un 23%); un 15 % més, un altre tipus de prestacions, i un 8 %, prestació per atur.



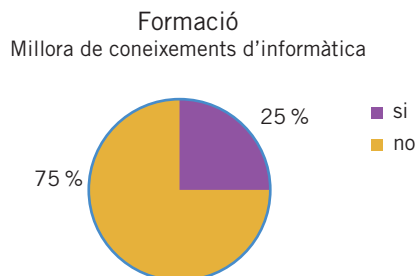
b. Adquisició de coneixements

El punt de partença en termes de formació dels usuaris i les usuàries del mòdul Enganxa't al treball era força baix, cosa que explica, en part, que la proporció de persones que manifesten haver experimentat una millora en els seus coneixements idiomàtics sigui molt limitada (un 8 %, que correspon a 1 única persona de la mostra).

Les persones que han participat en el projecte Enganxa't al treball com a mòdul d'Espais eren persones d'origen autòcton i partien d'uns nivells formatius força baixos. Això explica que, com s'observa en la gràfica següent, només un 8 % (que correspon a una única persona de la mostra) hagi millorat el coneixement de la llengua castellana (llengua vehicular de la majoria de participants del perfil 10). Per contra, el 31 % (4 persones) han millorat en llengua catalana arran de la participació en el projecte.



Quant als coneixements d'informàtica, un 25 % consideren que els han millorat, mentre que el 75 % no declaren haver observat cap modificació. Val a dir que en aquest col·lectiu, a diferència dels participants en altres mòduls i perfils d'Espais, hi havia persones que ja coneixien i feien ús d'Internet, que ha estat un dels recursos sobre els quals s'ha posat més èmfasi.



c. Experiència laboral i actitud davant la recerca de feina

Els resultats de la mostra avaluada indiquen que cap de les persones entrevistades reconeix haver experimentat una millora en la seva experiència laboral. És plausible que aquestes respostes tinguin a veure amb el fet que a l'inici de l'acció el 100 % ja havien treballat. Val a dir, però, que en finalitzar-la 2 persones s'havien ocupat en l'economia submergida i només una havia estat reconeguda contractualment.



Pel que fa a l'actitud davant la recerca de feina i al tipus de feina buscada, s'observa una tendència a concretar millor la

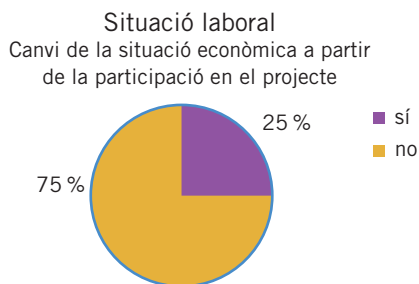
demanada en un tipus de feina determinat, i la davallada de la indiferència. El 67 % de les persones de la mostra concretaven una oferta de treball en l'entrevista inicial, i en finalitzar l'itinerari aquest percentatge ha augmentat fins a un 83 %. Aquestes dades concorden amb els resultats expressats en l'apartat següent.

D'altra banda, sembla haver augmentat la percepció de les pròpies capacitats. Quant a l'acceptació de qualsevol tipus de feina, el percentatge augmenta d'un 92 % a un 100 %, sempre que aquesta no afecti la seva salut.

Pel que fa a les dificultats de recerca de feina, inicialment un 17 % atribueixen dificultats d'inserció a l'edat (perquè es consideraven massa grans); un 25 %, a la manca de formació; un 42 %, a la manca d'ofertes; un 8 %, a les condicions inadequades de les ofertes, i un 42 %, al seu estat de salut precari. Finalment, el 17 % atribueixen com a dificultat d'inserció l'edat (perquè es consideraven massa grans); un 8 %, a la manca de formació, i un altre 8 %, a la imatge personal.

d. Situació laboral

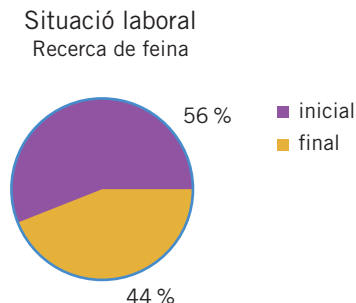
Tal com s'ha esmentat més amunt, una part de les persones de la mostra han sofert modificacions en la seva situació econòmica envers la situació laboral, de les quals: 2 s'han incorporat en l'economia submergida (mantenint les prestacions que cobraven a l'inici del projecte) i una altra de forma contractualment reconeguda.



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

D'altra banda, mentre que al principi del projecte cercaven feina el 44 %, en aca-

bar-lo aquest percentatge havia augmentat fins al 55 %.

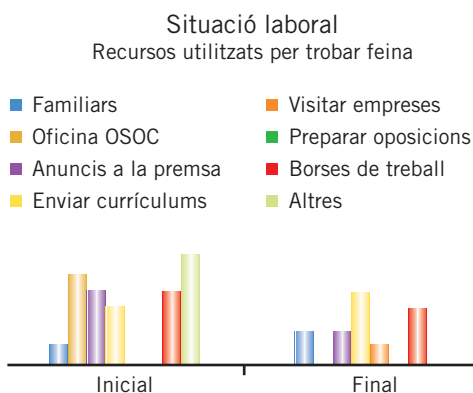


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

S'observa una variació important en el tipus de recursos emprats a l'hora de cercar feina, que revelen un augment de la seguretat i una major adequació entre les estratègies i les condicions objectives del mercat laboral.

Així, en un principi, un 8 % (1 persona) utilitzava la família; un 42 %, l'oficina de l'OSOC; un 33 %, els anuncis a la premsa; un 25 % enviaven currículums a empreses, un altre 33 % buscaven ofertes en la borsa de treball de Grameimpuls i un 17 % utilitzaven l'associació AUPAM com a intermediària.

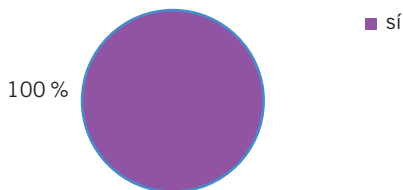
Finalment, un 17 % utilitzen la família, un 17 % miren anuncis a la premsa, un 33 % envien currículums, un 8 % visiten directament empreses, un 25 % utilitzen la borsa de treball de Grameimpuls i un 33 % empenen l'associació AUPAM com a intermediària.



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

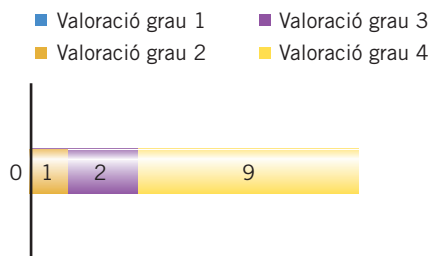
Tal com s'ha especificat, el 100 % de les persones que han participat en el mòdul Enganxa't al treball dins del projecte Espais han percebut una beca com a ajut compensatori. Probablement per aquest motiu, absolutament tots els usuaris o usuàries consideren que els han resultat útils i el grau de satisfacció també és força elevat.

Situació laboral
Utilitat de les ajudes econòmiques del projecte



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Situació laboral
Grau de satisfacció respecte a les ajudes

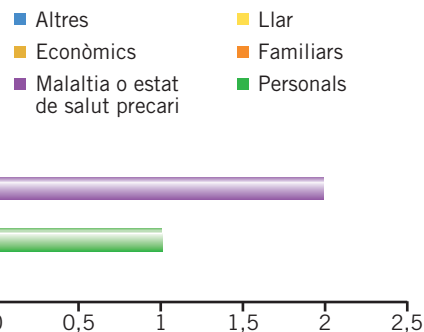


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

e. Disponibilitat laboral

Inicialment, el 100 % de les persones estaven disposades a treballar, mentre que en finalitzar el projecte aquesta quantitat s'havia reduït al 83 %. Els motius d'aquesta disminució tenen a veure amb raons familiars (8 %, 1 persona) i amb raons econòmiques de dependència de la xarxa social (un altre 8 %, 1 persona). Però en termes generals, els elements que interfereixen més en la disposició d'aquestes persones a l'hora de plantejar-se treballar són l'estat de salut precari i motius familiars.

Disponibilitat
Motius per mantenir la no-disponibilitat per treballar



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Pel que fa a la disponibilitat horària, inicialment un 17 % manifestaven preferència per una jornada intensiva; un altre 17 %, per una jornada partida; un 8 %, per una jornada parcial, i un 67 % manifestaven que acceptarien qualsevol horari. Finalment, un 8 % mostren preferència per una jornada intensiva; un altre 8 %, per una jornada parcial, i un 83 % estan disposats a treballar amb qualsevol horari.

Quant a la disponibilitat geogràfica inicial, un 8 % només treballaria a la mateixa localitat, un altre 8 % ho faria en poblacions del voltant, un 50 % es traslladarien per tota l'àrea metropolitana, el 17 % per tota la província de Barcelona i un altre 17 % estarien disposats a treballar en altres països. Finalment, un 33 % estan disposats a treballar per tota l'àrea metropolitana; un 58 %, per tota la província de Barcelona i només un 8 % (1 persona) ho faria en altres països.

Pel que fa a les pretensions econòmiques inicials, un 25 % no saben quant desitjarien cobrar, un 17 % exigien entre 450 i 600 €, un 42 % declaraven que demanarien un sou que oscil·lés entre els 600 i els 900 € i un 17 % exigirien no menys de 900 €. Finalment, un 8 % treballaria per un sou entre 450 i 600 €, un 33 % ho farien per una quantitat que oscil·lés entre els 600 i els 900 €, un 17 % no acceptarien menys de 900 € i un altre 17 % ho farien segons conveni (sempre que no afectes la seva prestació no contributiva).

7.1.5 Valoració de les activitats

En el marc del projecte Equal Espais es va realitzar una valoració de les activitats realitzades per part d'una mostra de 60 usuaris o usuàries (30% de participants). En el perfil 10 (Enganxa't al treball), la valoració s'ha realitzat amb 12 persones.

Nomenclatura	Nom de l'activitat	Descripció de l'activitat
1.2	Sessions individuals d'autoconeixement	Sessions tutorialis individualitzades que comporten un acompanyament a la persona usuària al llarg de tot el programa.
1.3	Sessions grups amb mateixos factors d'exclusió	Sessions de reforç de la pròpia conscienciació de la persona usuària i l'autoconeixement a partir de metodologies eminentment visuals, com ara el fotollenguatge.
*1.4	Taller de vídeo	Sessions d'autofilmació per reflexionar sobre els factors d'exclusió i treballar sobre les pròpies conductes, habilitats socials i d'altres.
*1.5	Taller d'aproximació entre col·lectius	Sessions de trobada amb persones usuàries d'altres entitats de cara a conèixer altres col·lectius d'exclusió i fomentar l'ajuda mútua des de diferents realitats.
2.3	Aprenentatge instrumental bàsic	Sessions d'aprenentatge complementari sobre coneixements bàsics de llengua i matemàtiques aplicades a la formació tècnica específica.

*. Aquestes activitats s'han desenvolupat al llarg del programa, però no s'han tingut en consideració a l'hora de ser avaluades, ja que s'han treballat de manera transversal i era difícil que l'alumnat les valorés.

Nomenclatura	Nom de l'activitat	Descripció de l'activitat
2.4	Aprenentatge tècnic	Sessions d'aprenentatge tutelat d'un ofici (s'inclouen les estades de pràctiques en empreses).
2.5	Àmbit d'inclusió laboral	Sessions on es treballen diversos aspectes relacionats amb el mercat laboral de cara a aconseguir un millor procés d'inserció dels usuaris i les usuàries.
2.6	Àmbit de realització personal	Sessions on es treballen aspectes personals i relacionals (hàbits i actituds) de cara a aconseguir un millor procés d'inserció dels usuaris i les usuàries.

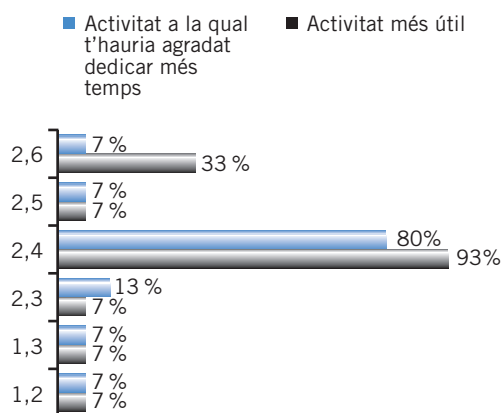
L'alumnat ha valorat els aspectes següents per a cadascuna de les activitats:

- Continguts: si els continguts de l'activitat serveixen per aconseguir un millor accés al món laboral.
- Valoració personal: es valora l'interès de l'usuari o la usuària per l'activitat.
- Material: s'avalua la qualitat i la utilitat del material utilitzat en cada activitat.
- Valoració global de l'acció: valoració subjectiva de la persona beneficiària envers l'activitat en conjunt.
- Valoració general: valoració, per part de les persones beneficiàries, dels aspectes següents:

a. De totes les activitats que s'han realitzat al projecte, quina ha resultat més útil de cara a la inserció sociolaboral? Hi ha alguna activitat o tema que es podria haver treballat més?

Com es pot apreciar en la gràfica següent, els tallers de capacitació professional han estat l'activitat que les persones usuàries del projecte Enganxa't al treball han considerat de més utilitat (93 %), alhora, al 80 % els hagués agradat poder-hi dedicar més

temps. La resta d'activitats han estat escassament valorades per la majoria de les persones enquestades, a excepció de les sessions de realització personal: en aquest cas, si bé el 33 % consideren que ha estat l'activitat més útil per a ells o elles, només un 7 % opinen que s'hi hauria d'haver dedicat més temps.



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.



b. S'ha motivat envers la formació? I envers la recerca activa de feina?

De les persones que han conformat la mostra de participants en el projecte Enganxa't al treball dins d'Espais, el 93 % declaren que es troben motivats i motivades per continuar formant-se, però només un 73 % manifesten estar motivats pel que fa a la recerca de feina.

Entenem que la motivació quant a la formació pot estar directament relacionada amb la tasca desenvolupada al llarg del projecte en habilitats sociolaborals i l'adquisició de coneixements instrumentals bàsics. D'altra banda, el fet que un 27 % de persones declari no sentir-se motivades per treballar concorda amb les limitacions per qüestions d'estat de salut precari, expressades ja en l'entrevista inicial per una part dels participants.

c. Les diferents accions realitzades han proporcionat recursos, coneixements i eines noves que afavoreixen la recerca activa de feina? O t'han servit per incrementar les possibilitats d'aconseguir una feina?

A diferència de la resta de perfils amb què s'ha treballat en el projecte Equal Espais, només el 53 % de les persones avaluades del perfil 10 consideren que les accions han servit per millorar les seves possibilitats d'inserció. Entenem que aquesta resposta té a veure amb les característiques pròpies del perfil i el punt de partida d'aquests

usuaris i usuàries: persones amb drogodependències presents o passades, amb un deteriorament molt marcat de les condicions de vida i de salut, amb una nul·la o molt escassa experiència en els àmbits de la formació i laboral.

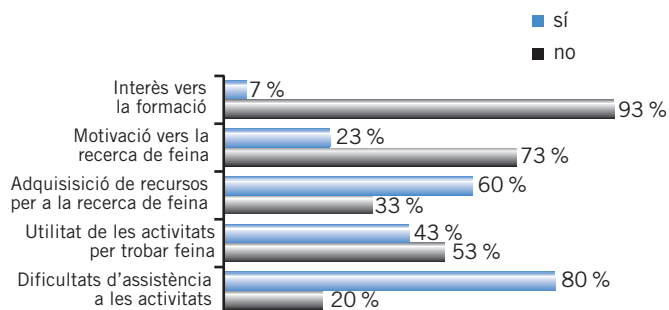
Si analitzem aquesta dada per mitjà dels resultats obtinguts amb el contrast de l'entrevista inicial amb la final es reforça aquesta valoració. Recordem que, en el moment inicial, els participants consideraven com a condicionants per a la seva inserció la manca d'experiència i formació, i que, en finalitzar les accions, aquests factors eren valorats en menys grau.

D'altra banda, el 60 % consideren que el programa ha proporcionat coneixements, recursos i eines que afavoreixen la seva recerca de feina. Aquesta valoració positiva es pot relacionar amb la millora de les habilitats sociolaborals en general: els participants són conscients que han millorat els seus coneixements i han assolit una major presa de consciència en relació amb les seves dificultats d'inserció.

d. Al llarg del programa hi ha hagut algun factor que ha dificultat l'assistència?

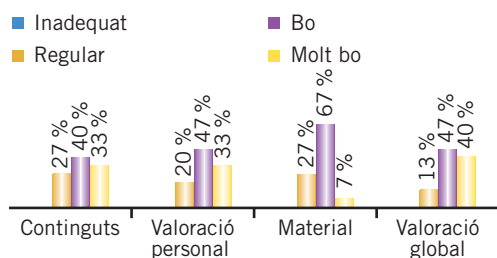
El 80 % no han tingut problemes per assistir a les activitats, a excepció de les relacionades amb l'estat de salut (20 %). Cal tenir en compte que totes les persones del perfil 10 han rebut un ajut econòmic per tal de poder participar en el projecte.

Les afirmacions precedents es poden visualitzar amb les gràfiques següents:

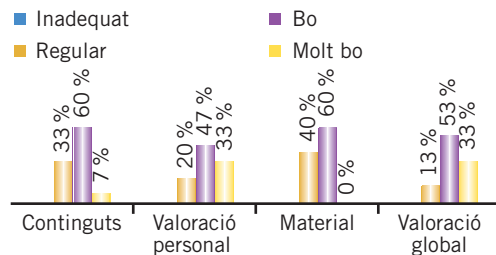


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

1.2 Sessions individuals d'autoconeixement

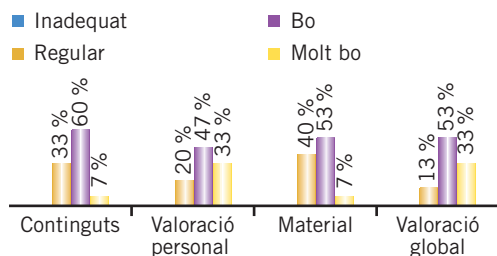


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

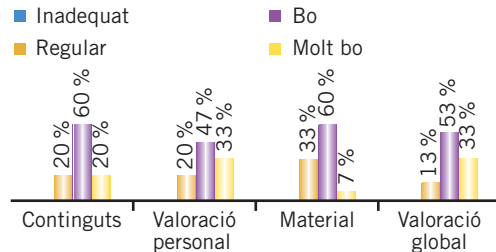


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

1.3 Sessions grupals mateixos factors d'exclusió

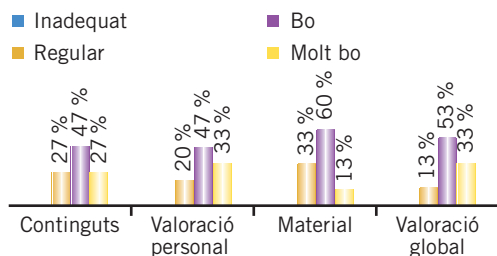


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.



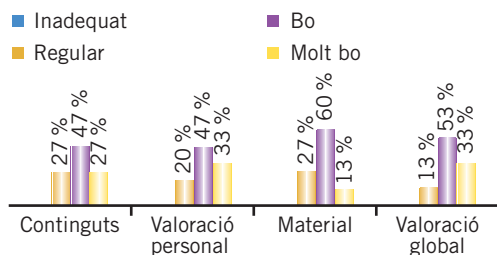
Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

2.5. Àmbit d'inclusió laboral



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

2.6. Àmbit de realització personal



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

D'altra banda, cal destacar que els factors que han dificultat l'assistència a les activitats des del punt de vista dels professionals que han participat al projecte han estat els problemes o les situacions legals d'algunes persones que volien incorporar-se al programa (manca de permís de residència, dificultats per a la renovació del DNI, etc.).



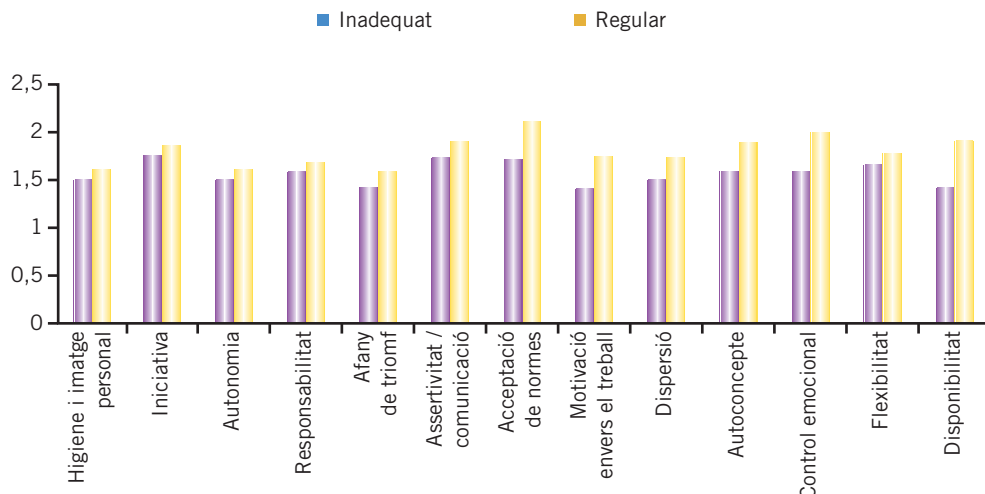
7.1.6 Adquisició d'habilitats sociolaborals

Tal com ja s'ha comentat, les puntuacions emprades per quantificar els diferents nivells d'assoliment de capacitats eren: 1 (nivell molt carencial), 2 (nivell carencial), 3 (nivell adequat), 4 (nivell òptim). D'acord amb aquests criteris, els resultats del grup de persones que van participar al projecte Enganxa't al treball el 2007 foren:

Habilitats sociolaborals

	Inicial	Final	Variació
Higiene i imatge personal	1,5	1,7	0,20
Iniciativa	1,8	1,9	0,10
Autonomia	1,5	1,7	0,20
Responsabilitat	1,6	1,8	0,20
Afany de triomf	1,4	1,6	0,20
Assertivitat/comunicació	1,7	1,9	0,20
Acceptació de normes	1,7	2,1	0,40
Motivació envers el treball	1,4	1,75	0,35
Dispersió	1,5	1,75	0,25
Autoconcepte	1,6	1,9	0,30
Control emocional	1,6	2	0,40
Flexibilitat	1,7	1,8	0,10
Disponibilitat	1,4	1,9	0,50

Valoració de les habilitats sociolaborals



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.



Des d'una òptica general es pot afirmar que hi ha hagut millores en les habilitats sociolaborals d'aquest perfil. La variació mitjana ha estat de 0,26 punts, però cal tenir en compte el nivell de partida dels participants en el projecte.

En termes interpretatius, resulta més significatiu avaluar la qualitat de les millores que no pas la quantitat. Així, les variables en què aquestes millores han estat més significatives són (per ordre d'increment):

- Disponibilitat (variació de 0,50 punts)
- Control emocional i acceptació de normes
- Motivació envers el treball (variació de 0,35 punts)
- Autoconcepte (0,30 punts)

Per contra, les variables en què la millora ha estat menys significativa han estat: Iniciativa i Flexibilitat (ambdues amb una variació de 0,10 punts).

7.2 Resultats del projecte Enganxa't al treball en termes socioeducatius

7.2.1 Metodologia d'avaluació socioeducativa

Per a l'avaluació dels aspectes pròpiament socioeducatius del projecte Enganxa't al treball es va dissenyar un qüestionari d'avaluació específic, adreçat als participants, que tingué en compte les variables següents:

Àmbit	Variable	Indicador	Ordre	Pregunta
Condicions intensificadores (Personal)				
	Edat	Edat (menys de 25 / de 25 a 34 / 35 o més)		Edat
	Sexe	Sexe (masculí o femení)		Sexe (masculí o femení)
Àmbit laboral i formatiu				
	Relació grupal en simulació laboral	Intensitat i extensió de les dificultats relacionals durant el projecte	1	Has tingut dificultats amb els teus companys o companyes en el grup de treball?
	Suport grupal	Grau de suport del grup durant el projecte	2	Quan t'ha calgut, el grup t'ha donat suport?
	Participació i implicació en el grup	Grau de participació i implicació en el grup durant el projecte	3	Quan el grup ho ha necessitat, l'hi has donat suport?
	Percepció del suport de l'equip del projecte	(Percepció del) grau de suport per part dels monitors o les monitores durant el projecte	4	T'has sentit recolzat pels monitors?
	Participació en el projecte	Grau de col·laboració amb els monitors o les monitores del projecte	5	¿Has col·laborat amb els monitors?
	Percepció del reconeixement extern - professionals SLO	(Percepció del) tipus de tracte rebut per part dels o les professionals del SLO durant el projecte	6	T'has sentit còmode/a amb els treballadors del carrer de la Sardana i amb GRAMEIMPULS en general?
	Autoconcepte / utilitat personal	Percepció del grau d'utilitat social durant el projecte	7	T'has sentit d'utilitat per a la comunitat?
	Expectatives formatives	Actitud o disposició en relació la amb continuïtat de la formació	23	T'has plantejat continuar amb la teva formació?
	Expectatives laborals	Actitud o disposició en relació la amb continuïtat del treball	24	T'has plantejat continuar treballant?

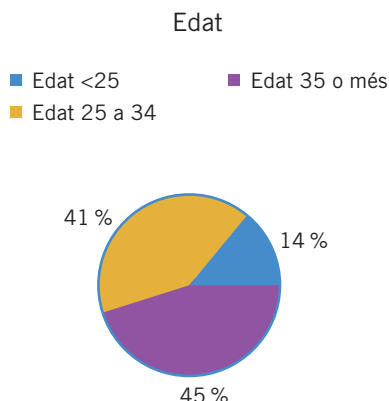
Àmbit	Variable	Indicador	Ordre	Pregunta
Socioeconòmic	Formes alternatives de subsistència	Grau de l'impacte dels recursos econòmics derivats del projecte en les formes alternatives de subsistència	9	Els ingressos de l'Enganxa't al treball t'han servit per haver-te de buscar menys la vida pel teu compte?
	Gestió econòmica	Tipologia de l'impacte dels recursos econòmics derivats del projecte en les formes alternatives de subsistència	10	En què has fet servir aquests ingressos?
Àmbit de la salut	Estat de salut	Grau de l'impacte en l'estat de salut	11	Ha millorat la teva salut en general des que participes a l'Enganxa't al treball?
	Cura personal de la salut	Impacte en la regularitat del tractament	12	Prens el teu tractament amb més regularitat?
	Cura assistencial de la salut	Impacte en la regularitat de l'assistència al CAS	13	Vas al CAS amb més freqüència?
Salut anímica i autoconcepte Trajectòria vital	Hàbits de consum de tòxics	Grau de l'impacte en els hàbits de consum de tòxics arran del projecte	14	Has reduït el teu consum?
	Estat anímic	Impacte principal en la trajectòria vital	8	Quin diries que ha estat el canvi més important a la teva vida des que participes a l'Enganxa't al treball?
		Impacte en l'estat anímic	15	Quan et lleves al matí, tens més ganes de fer coses?
	Autoconcepte/capacitat	Impacte en la percepció de les pròpies capacitats	16	Et sents amb més capacitat per fer coses?
	Estat psicològic	Impacte en l'estat psicològic	17	Tens més alts i baixos que abans?
Àmbit relacional	Relació grupal d'afinitat	Intensitat i extensió de l'impacte en la relació amb el grup d'afinitat	18	Ha millorat la teva relació amb els veïns i veïnes de la plaça de la Vila?

Àmbit	Variable	Indicador	Ordre	Pregunta
Àmbit relacional	Relació familiar	Grau de l'impacte en les relacions amb els altres membres de la família	19	Ha millorat la teva relació amb la família?
	Relació veïnal en l'entorn obert	Grau de l'impacte en la relació veïnal en l'espai de relació quotidiana amb persones afins	20	Ha millorat la teva relació amb els veïns i veïnes de la zona on vius?
	Relació veïnal personal	Grau de l'impacte en la relació veïnal en l'espai propi	21	¿Ha millorat la teva relació amb els veïns i veïnes d'allà on viua?
	Relació social en simulació laboral	Percepció de la relació veïnal en l'entorn de simulació laboral	22	De quina manera valores la relació amb els veïns i veïnes de les zones de treball (avinguda Pallaresa)?

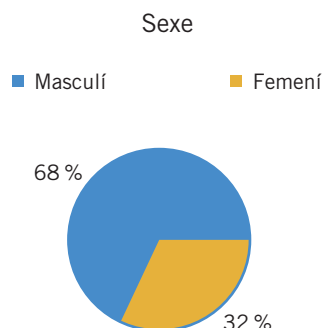
7.2.2 Resultats de l'avaluació socioeducativa

El qüestionari per a l'avaluació dels impactes del projecte Enganxa't al treball en termes socioeducatius es va passar a 22 persones de les que hi participaren l'any 2007. La resposta al qüestionari fou voluntària, i es realitzà en el marc de l'espai «Cafè dels dimarts», amb el suport dels monitors i les monitores.

a. Distribució per gènere i edat



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

El 68 % de les persones enquestades han estat homes, i quasi la meitat tenien 35 o més anys d'edat. Aquesta distribució per edats i sexe s'aproxima a la que tingué lloc durant la fase en què el projecte es desenvolupava en el marc del programa ESPAIS. En qualsevol cas, el perfil dels usuaris i les usuàries del projecte Enganxa't al treball són homes que acostumen a tenir més de 35 anys.

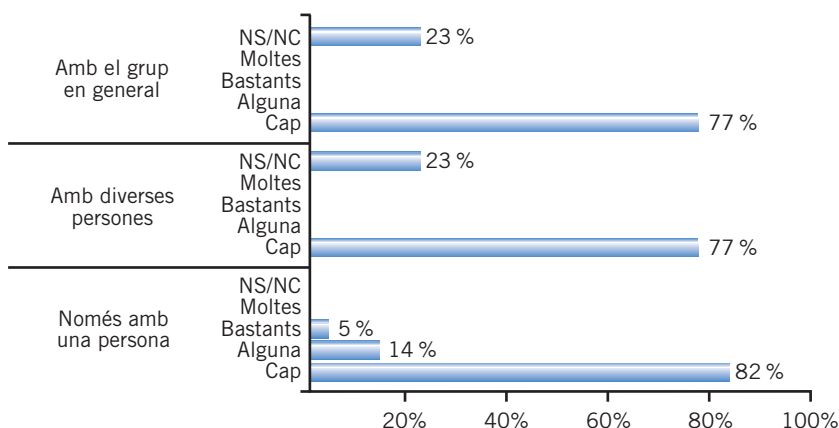
b. Impacte en l'àmbit laboral i formatiu

Un primer aspecte que cal avaluar ha estat la implicació i l'acció de grup en les activitats del projecte, tant pel que fa a la formació de tipus teòric com als aprenentatges adquirits per mitjà de la pràctica en simulació laboral.

Des d'un punt de vista socioeducatiu, interessava especialment mesurar la relació interna del grup a l'hora de participar en un treball col·lectiu, i la capacitat de construir uns vincles (puntuals o sostinguts) de cooperació.



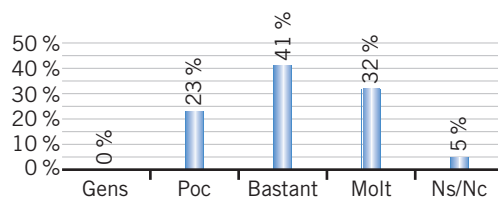
Has tingut dificultats amb els teus companys o companyes en el grup de treball?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

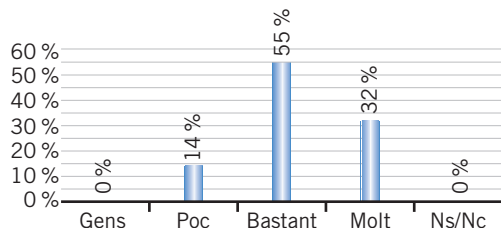
El 80 % de les persones enquestades afirmen no haver tingut cap dificultat amb els companys i les companyes del grup de treball. Quan es reconeix l'existència de dificultats s'atribueixen a relacions amb una única persona, però fins i tot en aquests casos, la proporció de dificultats és força baixa (4 persones enquestades).

Quan t'ha calgut, el grup t'ha donat suport?



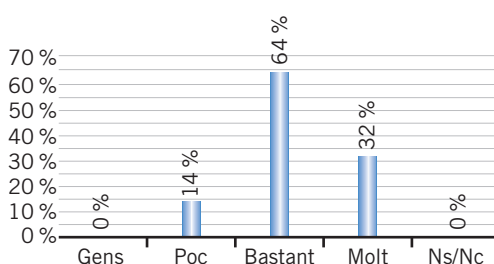
Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Quan el grup ho ha necessitat, l'hi has donat suport?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Has col·laborat amb els monitors?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

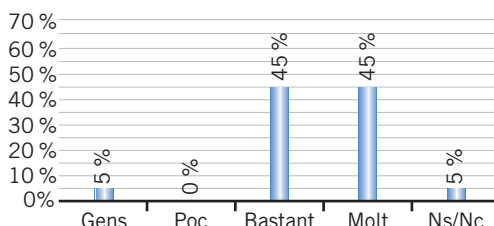
La interacció i els suports mutu entre els individus i el grup ha estat significativa en els dos sentits: el 73 % declaren haver rebut ajut per part del grup quan ho han necessitat, i el 87 % afirmen haver donat suport al grup.

Tanmateix, cal destacar que un 23 % dels enquestats i les enquestades consideren que se'ls ha ajudat poc i un altre 14 % reconeixen haver contribuït escassament. També un 5 % (1 persona) ha optat per no respondre la pregunta.

D'altra banda, resultava pertinent qüestionar el contacte i la comunicació establerta amb els formadors o les formadores i l'equip del Centre de Motivació i Orientació Laboral³.

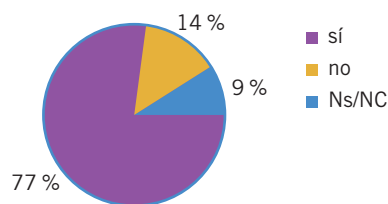
En el primer cas, es tractava de persones conegudes i reconegudes per part dels usuaris i les usuàries del projecte, i amb les quals, en alguns casos, feia anys que treballaven conjuntament. Per contra, la majoria de participants en el projecte desconeixien els treballadors i les treballadores del CMOL i viceversa. Aquesta circumstància ha permès contrastar les percepcions que es deriven de la vivència relacional amb les prenocions o els prejudicis relacionats amb l'estigmatització social i/o el retraïment personal.

T'has sentit recolzat pels monitors?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

T'has sentit còmode/a amb els treballadors del carrer de la Sardana i amb GRAMEIMPULS en general?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

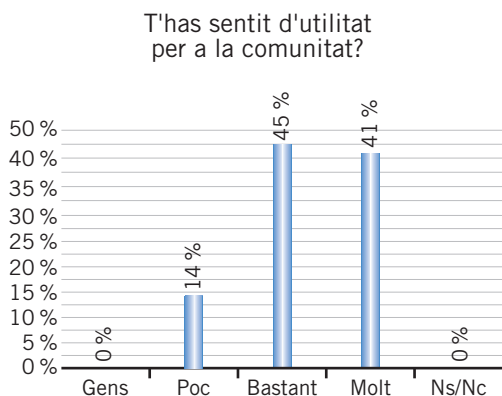
3. El Centre de Motivació i Orientació Laboral pertany a GRAMEIMPULS S.A., empresa municipal de promoció econòmica, orientació i inserció laboral.

El 87 % de les persones enquestades afirmen haver col·laborat amb els monitors o les monitores, però la cooperació dels usuaris amb els formadors no és tan intensa com entre el grup d'iguals. També, en aquesta ocasió, també es manté el 14 % que diuen no haver col·laborat.

La valoració del suport per part dels monitors o les monitores és molt elevada: el 90 % reconeixen haver-ne rebut força o molt suport, per bé que 1 persona declara no haver rebut gens de suport i una altra declina respondre.

Quant a la relació amb l'equip de treball del CMOL i Grameimpuls, el 77 % afirmen haver-se sentit còmodes, mentre que un 14 % indiquen el contrari i un 9 % (2 persones) no s'inclinen per cap de les dues opcions.

L'última de les qüestions plantejades en aquest apartat també feia referència a les actituds pròpies i alienes a l'entorn de l'exclusió social. En aquesta ocasió la pregunta versava sobre l'autoconcepte i la percepció d'utilitat social o comunitària.



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Tal com s'aprecia en la gràfica, el 86 % de les persones enquestades declaren haver-se sentit força o molt útils per a la comunitat, i només el 14 % (3 persones) diuen haver-se sentit poc útils gràcies a la tasca que han realitzat al carrer (pràctiques de restauració i condicionament de zones enjardinades o cobriment de les pintades dels murs del passeig de la Ribera).

Aquest punt és especialment significatiu, donat que corrobora diverses hipòtesis de partida del projecte: que les persones en actiu estaven capacitades per realitzar una feina, i que el fet de fer-ho en medi obert i de cara a la comunitat podia afavorir la transmissió d'una imatge (i una autoimatge) positiva i socialment reconeguda de les persones que formen part d'aquest col·lectiu.

De fet, els arguments expressats per suportar les percepcions d'utilitat refermen la hipòtesi de l'acceptació comunitària. A tall d'exemple:

- *He respetado y no he hecho nunca nada malo.*
- *Nos agradecen los trabajos que hacemos.*
- *Porque ha sido una ayuda para las personas.*
- *Porque he hecho mi trabajo y he ayudado con lo que sé.*
- *Porque me llevo bien con todo el mundo.*
- *Nos han felicitado.*
- *Porque parece que ahora nos miren de otra manera.*
- *Porque me siento útil para todos los aspectos.*

c. Impacte en termes socioeconòmics i personals

En aquest apartat s'introduïa una pregunta general sobre l'impacte més significatiu d'aquesta experiència per a cada una de les persones que han participat en el projecte. Amb la resposta a aquesta qüestió s'obté informació sobre la transformació objectiva o subjectiva a la qual s'atribueix més importància, i també sobre l'ordre de prioritats vitals dels participants. Alhora, la formulació d'aquesta qüestió també permet contrastar la seva resposta amb respostes posteriors dins dels mateix qüestionari.

Els canvis més significatius en termes personals que revelen les persones enquestades es poden sintetitzar en: tenir quelcom a fer, sentir-se responsable, tenir ànims i il·lusió, tenir més cura de la salut,

canviar certs hàbits i relacionar-se amb altres persones. A tall d'exemple:

- *Trabajar.*
- *Yo tenía una gran depresión y me la ha mejorado, con la ilusión de tener que levantarme temprano y sentirme útil.*
- *Porque he aprendido a Jardines y me levanto con más ánimo.*
- *Han cambiado mis hábitos y mi salud. Me encuentro mejor.*
- *A título personal, estar un poco ocupado y tener algo de responsabilidad.*
- *Que ya no tomo cocaína. Me siento apoyada.*
- *He estado ocupado con amigos, trabajando.*
- *En iniciativa.*
- *Mi genio y actitud.*

Un altre dels aspectes sobre els quals es preveia que tindria incidència el pas pel projecte Enganxa't al treball era en la gestió econòmica. Les persones que han participat en el projecte han percebut una petita beca en concepte d'ajut, compatible amb les altres prestacions econòmiques de què són beneficiaris un nombre important dels usuaris i les usuàries.

Des d'una òptica socioeducativa, resultava interessant avaluar no tant el grau de satisfacció per la quantitat percebuda com la seva utilització, i veure també si aquesta aportació econòmica havia contribuït a generar algun canvi en

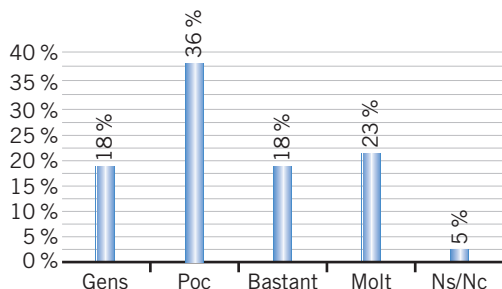
els hàbits de gestió econòmica de les persones usuàries.

Com es fa palès en la gràfica, es dona una desagregació significativa en la resposta a la pregunta sobre la utilitat de les beques per «haver-se de buscar menys la vida»: un 36 % de les persones enquestades consideren que els ingressos no els han servit de gaire en aquest sentit, un 18 % diuen que força, un 23 % afirmen que molt, però un 18 % indiquen que no els han resultat gens útils, i un 5 % no contesten.

La major part de les beques han estat emprades per cobrir les necessitats bàsiques de les persones usuàries (menjar, la llar, roba...) o bé per pagar deutes, però també a alguns els han resultat útils per cobrir un altre tipus de necessitats que no especifiquen.

- *En comer.*
- *En comprar cosas para mi casa y en dos hijas que tengo.*
- *Les compro ropa, maquillaje, laca...*
- *En comprarme cosas útiles.*
- *De todo un poco.*
- *En comida.*
- *En mí y en lo que debía.*
- *En mis gastos personales.*
- *Se lo he dado a mi madre para poder pasar el mes.*
- *En comprarme cosas de provecho: ropa, etc.*
- *Para tabaco y autobús.*

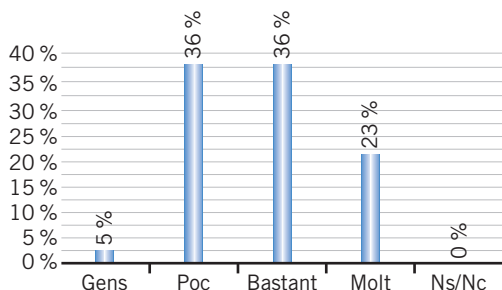
Els ingressos de l'Enganxa't t'han servit per haver-te de buscar menys la vida pel teu compte?



d. Impacte en termes de salut

En el bloc encaminat a mesurar l'impacte del projecte Enganxa't al treball en termes de salut, es demanava a les persones enquestades que valoressin si hi havia hagut algun canvi en el seu estat de salut en general, i que oferissin informacions sobre el seguiment de la cura personal i assistencial de la salut, i els hàbits de consum de tòxics.

Ha millorat la teva salut en general des que participes a l'Enganxa't?

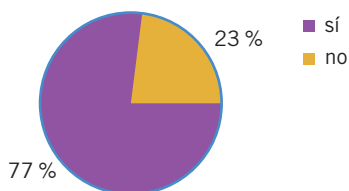


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

El 95 % de les persones enquestades afirmen que ha millorat el seu estat de salut d'ençà que participen en el projecte. De tota manera, la intensitat d'aquesta millora és molt variada: un 36 % afirmen que ha estat escassa o considerable, i només el 23 % diuen que ha estat significativa. També un 5 % afirmen que no hi ha hagut cap mena de millora.

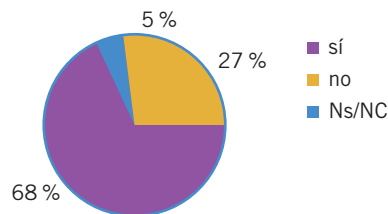
A l'hora de valorar les respostes a aquesta pregunta cal considerar l'estat de salut de partida de bona part de les persones participants, en molts casos afectades per malalties de tipus crònic. D'acord amb les respostes expressades en altres preguntes del qüestionari, entenem que la millora a què es refereixen aquest 59 % dels enquestats i les enquestades és de tipus psicològic o emocional.

Prens el teu tractament amb més regularitat?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

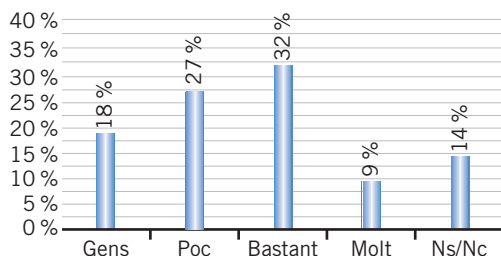
Vas al CAS amb més freqüència?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Tal com es pot observar en les gràfiques anteriors, ha augmentat significativament la regularitat en la presa del tractament (77 %) i en l'assistència al CAS (68 %). Cal considerar, però, que una part de les persones enquestades no es trobava en tractament en el moment de l'entrevista, i en ocasions han respost negativament a la pregunta o amb l'opció «no saben / no contesten».

Has rebaixat el teu consum?



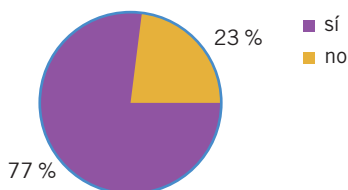
Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Quant al consum, un 41 % afirmen que ha davallat considerablement o molt, mentre que un 27 % diuen que el projecte ha incidit escassament en els seus hàbits de consum, un 18 % gens i un 14 % han declinat respondre. Com en el cas anterior, cal considerar que hi ha persones que no consumeixen en el moment de passar-los el qüestionari.

e. Impacte en termes de salut anímica i autoconcepte

Tal com s'ha anat fent palès, una de les transformacions més significatives que diuen haver experimentat les persones que han participat en el projecte Enganxa't al treball té a veure amb l'autoimatge, la percepció de les pròpies capacitats, l'estat anímic i, en ocasions, psicològic.

Quan et lledes al matí, tens més ganes de fer coses?

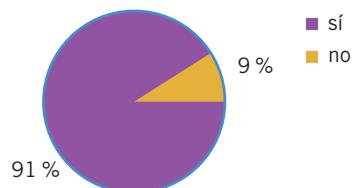


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

El 77 % de les persones enquestades afirmen que als matins se senten amb més ganes de fer coses que abans de participar en el projecte. Un 18% no les concreten i entre la resta destaquen les activitats quotidianes i la feina:

- *Sí y no. Sí positivas, no negativas, o por lo menos yo me encuentro así.*
- *Faena.*
- *Sí. Lo cotidiano.*
- *La semana que trabajo tengo mucho ánimo, pero la vengo, me vengo un poco depresiva.*
- *De salir, de hacer las cosas de la casa, comida, etc.*
- *Tengo más interés por las cosas y por trabajar.*
- *Me despierto a las 7:30 h y cuando salgo ya estoy bien despierto.*
- *Sí, tengo más ganas porque me enseña a administrarme.*
- *Según como me levante.*
- *Más interés por las cosas y trabajar.*

Et sents amb més capacitat per fer coses?

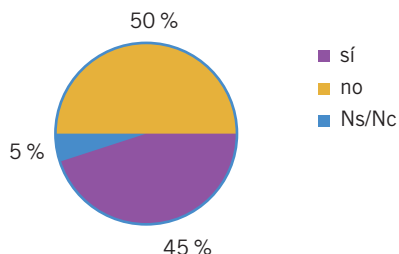


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

El 91 % reconeixen que, pel fet de participar en el programa Enganxa't al treball se senten més capacitats, però també un 28% no concreten per a què. La majoria de respostes tenen a veure amb la creença en un mateix pel que fa a la gestió de la vida quotidiana, les capacitats de treballar i les possibilitats d'aprenentatge.

- *Las cosas de la casa y hacer cosas más a fondo que antes.*
- *Sí, porque lo compruebo, con lo que podría hacer.*
- *A veces sí, a veces no.*
- *Estoy más centrada en las cosas.*
- *Capaz de trabajar y ganar más dinero.*
- *Buscar trabajo.*
- *De trabajar y de levantarme más temprano.*
- *Hacer las cosas actuales de la vida.*

Tens més alts i baixos que abans?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Les respostes a la pregunta sobre l'estat psicològic indiquen que la participació en el projecte Enganxa't al treball no sembla haver tingut conseqüències significatives: el 50 % de les persones enquestades afirmen que els canvis emocionals s'han moderat, però un 45 % indiquen el contrari i un 5 % no respon.

Aquests resultats poden ser interpretats simplement de manera causal, però també poden indicar que l'estat psicològic dels participants té un component endogen o cronicat que no sembla susceptible a la intervenció socioeducativa o, si més no, a la que ha estat possible realitzar en el marc d'aquest projecte.

f. Impacte en termes relacionals

Un dels aspectes sobre el qual es pretenia incidir per mitjà del projecte són les habilitats relacionals més enllà de l'àmbit estricte de la simulació laboral, és a dir, a banda dels vincles que es deriven del propi projecte (amb el grup d'iguals, els monitors o les monitores, l'equip del CMOL i Grameimpuls).

En aquest sentit, es van introduir en el qüestionari un seguit de qüestions refe-

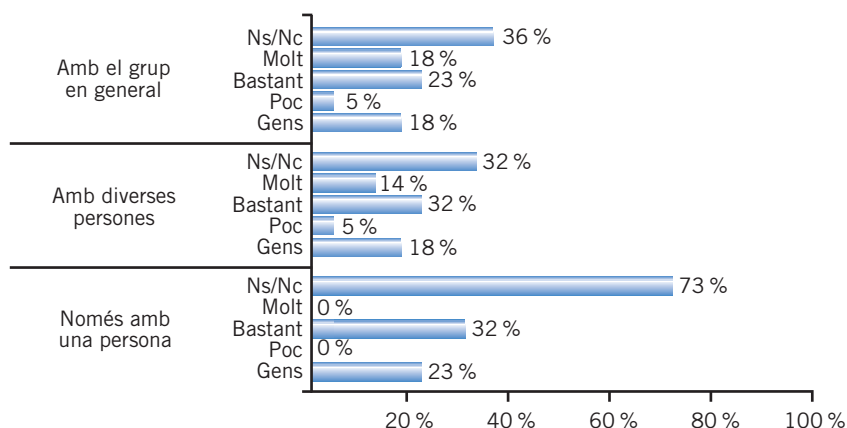
rents a les possibles millores en les relacions més properes: amb el grup d'afinitat (companys o companyes que es reuneixen habitualment a la plaça de la Vila) i amb els diferents membres de la família (ascendents, germans i germanes, parelles, descendents).

D'altra banda, s'avaluà l'impacte del projecte en altres relacions socials: amb els veïns i les veïnes del lloc de residència, amb els veïns i les veïnes de la plaça de la Vila, i amb els veïns i les veïnes dels espais de simulació laboral.

Quant als canvis en les relacions o els vincles de proximitat, al voltant del 45 % declaren haver millorat bastant o força la seva relació amb els companys i les companyes de la plaça de la Vila en general o amb alguns d'ells, i el 18 % diuen que no han millorat en absolut.

Cal destacar, però, el percentatge de no-resposta a les diverses opcions d'aquesta pregunta: el 36 % i el 32 % de les persones enquestades no es pronuncien quan se'ls pregunta per la millora en les relacions amb el grup en general o amb diverses persones del grup, i un 73 % no ho fan en preguntar-los per la millora individual.

Ha millorat la teva relació amb els veïns i veïnes de la plaça de la Vila?



Es constata que en termes generals les persones enquestades han optat per respondre les preguntes relatives al grup, optant pel «no sap o no contesta» en el cas de la pregunta individual. I és que cal tenir en compte que la formulació de la pregunta podia induir a confusió: hom podia contestar que no hi ha hagut millora perquè la relació s'ha mantingut en els mateixos termes que hi havia d'entrada, independentment de si el punt de partida era positiu, neutral o negatiu. D'altra banda, una part de les persones que han participat en el projecte Enganxa't al treball no són habituals de la plaça de la Vila, per la qual cosa la pregunta simplement no els resultava pertinent.

És plausible també que només hagin respost negativament a la pregunta sobre les relacions «un/a a un/a» aquelles persones que partien d'una relació negativa

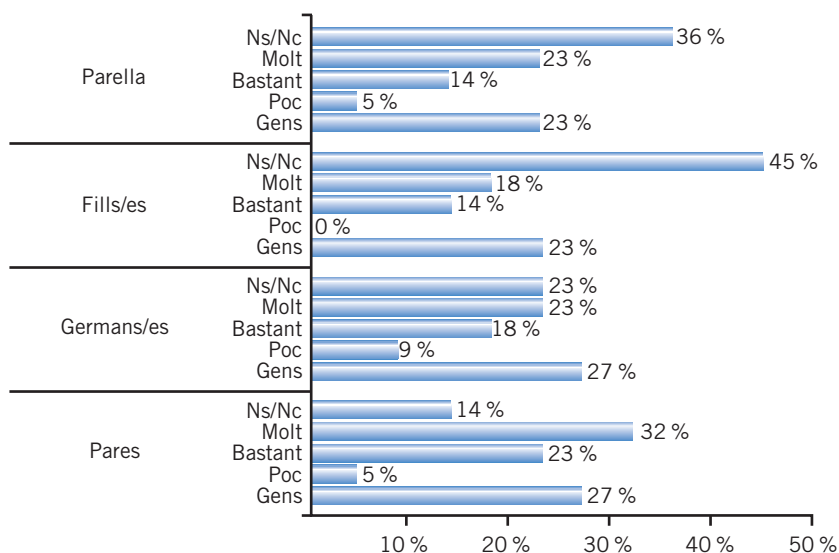
amb un company o una companya de la plaça de la Vila.

Les relacions amb la família tampoc no semblen haver sofert variacions substancials: un 55% declaren haver millorat bastant o força la relació amb els progenitors; un 41%, amb els germans i les germanes; un 32%, amb els fills i les filles, i un 37%, amb la parella.

Per contra, un 27% diuen que la relació amb les pares no ha sofert cap mena de millora, també un 27% afirmen que no han millorat les relacions fraternals; un 23%, les relacions amb els fills i les filles, i un altre 23%, amb la parella.

Cal tenir també en compte totes les persones que opten per no pronunciar-se: un 14%, quan se'ls pregunta per les relacions amb els ascendents; un 23%, amb els germans i les germanes; un 45%, amb els fills i les filles, i un 36%, amb la parella.

Ha millorat la teva relació amb la família?

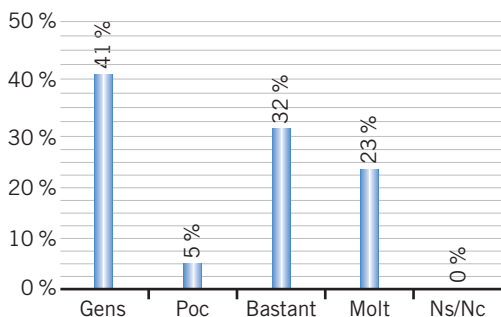


Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Com en la qüestió anterior, hi ha persones que indiquen que no hi ha hagut millora en les relacions o bé responen amb «no sap o no contesta» perquè la pregunta no els resulta pertinent: alguns no tenen el pare o la mare amb vida, d'altres no tenen germans, molts no tenen fills i també un nombre considerable no tenen parella.

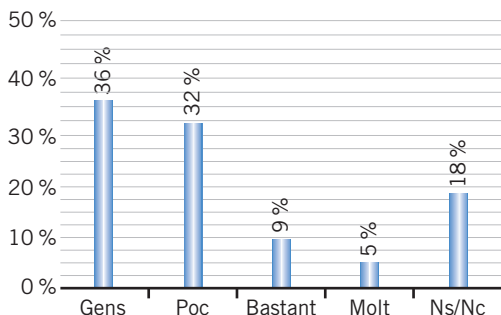
El projecte sembla haver tingut un cert impacte sobre les relacions veïnals del lloc de residència: si bé el 55 % de les persones enquestades diuen que la relació amb els veïns o les veïnes del seu lloc de residència ha millorat (32 % bastant, 23 % molt), un 5 % indiquen que la millora ha estat escassa i un 41 % afirmen que no han percebut cap millora.

Ha millorat la teva relació amb els veïns i veïnes de la zona on vius?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

Ha millorat la teva relació amb els veïns i veïnes de la plaça de la Vila?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

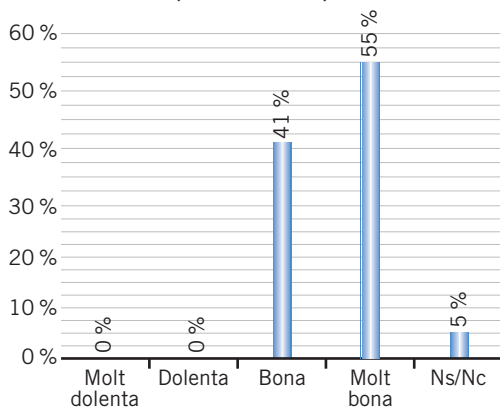
Per contra, el projecte Enganxa't al treball en aquesta fase experimental no sembla haver tingut efectes marcadament significatius en les relacions amb el veïnat de la plaça de la Vila: el 36 % afirmen que no hi ha hagut millora, un 32 % manifesten haver percebut una lleu millora, i només un 9 % i un 5 % declaren una millora considerable o important.

Un 18 % de les persones enquestades han declinat respondre, però, tal com ja s'ha dit, cal considerar que una part dels participants enquestats no se solen aplegar en aquest espai públic.

Un aspecte sobre el qual es pot constatar un impacte positiu i significatiu del projecte Enganxa't al treball són les relacions amb el veïnat dels espais públics en els quals es realitzaven les pràctiques d'ofici.

En efecte, el 96 % de les persones que han respost el qüestionari valoren com a bona o molt bona la relació que s'ha establert amb aquests veïns o veïnes, i només una persona (5 %) opta per no contestar.

Com valore la relació amb els veïns i veïnes de les zones de treball (Av. Pallaresa)?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

La resposta a aquesta pregunta concorda amb les opinions expressades en la qüestió sobre la percepció d'utilitat per a la comunitat: recordem que un 86 % declaraven haver-se sentit útils per a la comunitat i

relacionaven aquesta percepció amb el reconeixement extern de la seva feina.

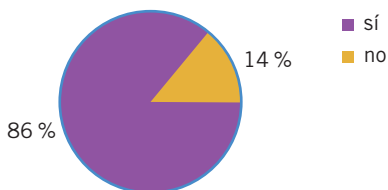
g. Generació d'expectatives laborals i formatives

Les expectatives en termes de formació i de cara al treball també semblen haver canviat. Si més no, com ja s'ha fet palès en les respostes expressades en altres preguntes, el projecte ha tingut un efecte positiu en la percepció de les pròpies possibilitats.

Essent així, el 86% de les persones enquestades afirmen voler continuar formant-se, i la majoria en aspectes o temàtiques que han après o en les quals han ampliat els seus coneixements per mitjà del projecte (informàtica o jardineria). Alguns dels motius que argumenten són:

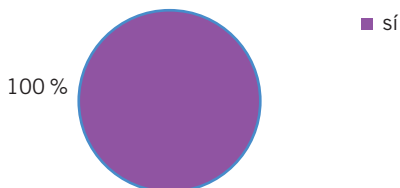
- *Para seguir haciendo lo que hago y, si puedo, hacer algo de informática.*
- *Para buscar trabajo.*
- *Para sacarme el Graduado.*
- *Para mejorar mi nivel de vida.*
- *Para ser monitor.*

T'has plantejat seguir formant-te?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

T'has plantejat seguir treballant?



Ajuntament Santa Coloma de Gramenet – Grameimpuls S.A.

D'altra banda, el 100% de les persones que han respost el qüestionari d'avaluació indiquen que s'han plantejat continuar treballant. En ocupacions relacionades amb els coneixements adquirits en el projecte i més pròximes a les seves possibilitats reals d'inserció:

- *Camarero, cocina, cosas por el estilo.*
- *Limpieza.*
- *Jardinería*
- *En parques y jardines o en la limpieza porque mi currículo es muy pobre.*
- *Cajera, en una cadena, en lo que sea.*
- *Encofrador, pintor, jardinero, peón...*
- *Jardinería, peón forestal, desbrozador...*
- *En lo que fuera, con tal de trabajar.*
- *Programas formativos.*
- *Pintura.*
- *Sin preferencia.*

7.2.3 Resultats territorials i comunitaris

Pel que fa a les pràctiques d'ofici, els objectius plantejats consistien en:

1. Rehabilitació de la zona enjardinada del passeig Salsareda:
 - 1.1 Pintura dels murs de la zona enjardinada
 - 1.2 Neteja de la zona enjardinada (desbrossament, tria d'arbusts)
2. Rehabilitació i enjardinament dels marges del passeig de la Ribera



Accions (què)	Variables o resultats (com)	Objectiu o impacte (per a què)	Indicadors (forma de mesurar)
Restauració i condicionament de les zones en-jardinades (pg. Salsareda i pg. de la Ribera).	- Desbrossament del pg. Salsareda i el pg. de la Ribera. - Enjardinament del pg. de la Ribera.	Arranjament i millora de l'entorn urbà (parcs i jardins municipals) i dignificació de zones amb desavantatge.	- m² netejats/desbrossats - Unitats de plantes de flor i/o arbust plantats
Cobriments de les pintades dels murs del pg. Salsareda.	Cobriments de les pintades amb pintura.		kg de pintura
Intervenció en el medi urbà i diàleg amb el veïnat.	Grau d'acceptació veïnal.	Lluita contra l'estigmatització social: afavorir la transmissió d'una imatge positiva i socialment reconeguda de les persones que formen part d'aquest col·lectiu.	Nombre de queixes per part del veïnat de la zona d'influència

Els resultats obtinguts han estat:

m² netejats/desbrossats	500 m², 3 cops
Unitats de plantes de flor i/o arbust plantats	50 unitats
kg de pintura	900 kg de pintura (va fer falta recobrir les zones ja arranjades perquè van aparèixer noves pintades)
Nombre de queixes per part del veïnat de la zona d'influència	1 única queixa (no entenien el que s'estava fent amb els arbusts). Es considera un resultat òptim, ja que la intervenció en la via pública genera moltes demandes.



Com a conclusió, cal destacar que la valoració que realitzem del desenvolupament d'aquest programa és positiva, tant des del punt de vista qualitatiu com quantitatiu.

En primer lloc perquè, mitjançant aquest projecte, s'han pogut proporcionar recursos adreçats a aquest col·lectiu que facilitin i que permetin apropar el Servei d'Ocupació Local a les persones que, per les seves característiques, no hi tenien accés. En definitiva, s'ha pogut donar resposta a necessitats no cobertes: adaptant el programa a les circumstàncies d'un col·lectiu extremadament vulnerable, i treballant des d'una perspectiva integral i transversal.

Es valora també com a positiu que, una vegada realitzada aquesta primera experiència pilot en el marc del projecte Equal-Espais, s'ha pogut donar continuïtat a aquesta iniciativa en col·laboració amb el Departament de Treball.

Quant al desenvolupament del projecte, cal destacar:

- La millora de l'autoconcepte, l'autoestima, la salut anímica i la cura de la salut de les persones que han participat en el projecte.
- La percepció d'utilitat per a la comunitat gràcies a la tasca que han realitzat al carrer (pràctiques de restauració i condicionament de zones enjardinades o cobriment de les pintades dels murs del passeig de la Ribera).
- La millora de les relacions amb el veïnat dels espais públics. La ubicació de les activitats tant pràctiques com teòriques ha

afavorit la interrelació amb altres col·lectius, la qual cosa pensem que també ha estat positiva i ha pogut contribuir al canvi de percepció d'aquest col·lectiu. Mitjançant la participació a les activitats i la interrelació amb altres persones, es produeix un augment de l'autoestima i un descobriment i/o un redescobriments dels propis recursos personals i del seu currículum ocult.

- Millora dels hàbits sociolaborals en les persones participants. Especialment, el compliment de la normativa i la consciència de treball i, per tant, la responsabilitat d'assistir en condicions adequades, tenint en compte que es tracta de persones drogodependents en actiu.
- En relació amb el mercat de treball, identificació de les pròpies possibilitats i límits, augment de la disposició laboral i formativa.
- L'alta aflluència i participació de les persones al programa. S'hi han incorporat 58 persones.
- Una col·laboració molt estreta dels diferents serveis municipals i associacions per al desenvolupament del projecte, amb una participació real de les persones afectades. La interrelació entre els diferents agents ha permès treballar d'una manera transversal i integral.

El programa és pioner, en la mesura que no existia cap altra experiència de treball d'aquestes característiques amb persones consumidores en actiu a l'Estat espanyol. A Europa,

només en tenim constància d'un referent a Holanda.

Ha estat presentat i reconegut en fòrums catalans (Plataforma Pro-Drets de les Persones Afectades per les Polítiques de Drogues, Barcelona, desembre 2007), estatals (Federación Estatal de Asociaciones de Personas Afectadas por las Drogas y el VIH –FAUDAS-, Bilbao, 2007) i internacionalment (XIX Conferència Internacional de Reducció de Danys, Barcelona, maig de 2008).

Per a l'any 2009 està previst iniciar una prova pilot a 3 comunitats autònomes de l'Estat (Galícia, Andalusia i Catalunya), gestionada per FAUDAS, per demostrar l'eficàcia i la

transferibilitat d'aquest nou model d'intervenció.

L'èxit del programa l'atribuïm als aspectes positius que s'han indicat més amunt, destacant especialment:

- Com a element essencial, la participació i la implicació de les persones usuàries del programa.
- La voluntat política i tècnica, la interrelació entre les diferents administracions i serveis, que s'han coordinat per dissenyar i dur a terme aquest programa, la qual cosa ha permès treballar d'una manera transversal i integral.



- La metodologia flexible del programa, que ha permès dissenyar itineraris integrals i personalitzats per tal d'adequar-lo a les circumstàncies individuals de cada participant.
- El fet que el programa estigués coordinat amb la resta d'actuacions socioeducatives que es realitzen a la ciutat amb aquest col·lectiu.

El valor afegit del programa rau en el fet que, amb ell, s'han pogut validar les hipòtesis de què partíem:

- Que era possible treballar la capacitació laboral amb persones en tractament o en consums actius i que aquestes persones es poden inserir laboralment.
- Que el fet de treballar els aspectes laboral, educatiu i de salut plegats contribuiria al desenvolupament integral de les capacitats i l'autonomia de les persones, i es podia millorar la seva situació social, de salut i econòmica.
- Que treballant conjuntament els diferents aspectes, es reforçarien mútuament.
- Que treballant al carrer es podien reduir els prejudicis i millorar la relació amb la resta de la comunitat.



**enganxa't
al treball**

**enganxa't
al treball**

Amb la col·laboració de:



Ajuntament de Badalona

